

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejáról balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS:

Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken: 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petty sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyitási sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RESZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

Mai számunkban a kiállítási igazgatóság által kiboosított hivatalos jelentésből szó szerint és egész terjedelemben közöljük mindazon kitüntetések, miket az összes aradi, aradmegyei, csanád- és békésmegyei a környékbeli kiállítók az ezredéves országos kiállításon a jury határozata alapján kaptak.

A „konzervatív” párt.

Fővárosi levél.

Budapest, november 16.

Nem új, azért mégis mindig újabb és újabb tapasztalás, hogy a távol álló, avatlatlan tömegnek helyesebb érteke van a tények logikája, a történeti események kényszerű fejlődésének törvényei iránt, mint azoknak, kik a történetet maguk csinálják. Ez igazság még inkább beválik ott, a hol a szereplő egyéniségek maguk is tudják, hogy mit akarnak ők, és hová fogja őket a végén az események hullámcsapása dobni, ha ki nem eveznek belőlök, hanem rajtuk és általuk akarnak célhoz jutni. Ilyen helyett a taktikázás és takargatás mit sem ér, sőt mentől jobban igyekeznek rajta az illetők, annál nyilvánvalóbbá lesz a titkolt szándék.

Igy mindig hangosabban és általánosabban kezdenek beszélni róla, hogy Zichy Nándor és Apponyi Albert gróf egyet akarnak, egy célhoz tartanak, csupán csak, hogy különböző utakon indultak. Ez a közös cél pedig, melyhez különböző utjaikon

eljutni igyekeznek, nem más, mint egy kormányképes konzervatív párt, erősen klerikális jelleggel, a melyet hogy a kálvinista és luteránus gyomor is, legyen plebejus bár, vagy főúr, papé vagy világié — egyaránt elbir és megemészt, tanúsítja Barthá Miklós, főt. Kovács Albert, Kaas, Prónay báró, Kemény, Zay gróf stb. esete, kik ép olyan böcsülettel szolgáltak s részben ma is szolgálnak a klerikális reakció ügyének, mint hajdanában a nagy vallásháború idején a milyen vitézül harcoltak a protestans zsoldosok a kath. liga hadseregében. Könnyű lesz a megegyezés, mert hiszen nem egyik vagy másik vallás külön kiváltságáról, hanem a papi érdekről és hatalomról, nem a magyar nemzet hegemoniájáról, hanem arról van szó, hogy ismét a születési arisztokrácia, az udvarképes főúri rend jusson a kormány- és uralomhoz, melyet évszázadokon át birtokolt, s melytől a Bach korszak fosztotta meg egy időre, utóbb pedig Deák Ferencz és az örökébe lépett szabadelvű párt.

Nagyon érthetően beszél a történet. Bachot a szolferinói, Schmerlinget a königgrätzi vereség közbejöttével, de a kívül álló feudális főúri rend emelte ki a nyergéből, ám nem azért, hogy a 48-iki törvényeknek, hanem hogy saját magának uralmát emelje érvényre. A 67-es kiegyezés után az osztrák főuraknak sikerült a Polgárminiszteriumot örök időkre megbuktatni, — a pártjának roncsait most örlik porrá. — De nem sikerült ugyanez Sennyeynek itt-

hon, mert közbejött Tisza, s a konzervatív vezér kidült, meghalt; Apponyi pedig kislelküen törölte a párt nevét. A kulisszák mögötti aknamunka azonban nem szünetelt, és a Wekerle kabinet bukásában s a horvát bán előretolásával kitünt, hogy a feudális klikk elkeresztetnek találta az időt a döntő csapás megtételére. Elsiették; a szabadelvű párt még nem volt annyira gyöngye, mint gondolták és újból várakozó állásba kellett visszavonulniok. E közben Apponyit az ő szerencsétlen diszpozíciói és végzetes szelessége tulragadták azon a határon, melyet Bécsben megengedhetők tartanak; a nemzeti párti lobogó nem vonulhat be a magyar kormányelnöki palotába, és ennél ma jobb a néppárti. E körül lesz a csoportosulás, ha feliratát módosítani kell is. Apponyi és Zichy Nándor grófok között csak a jóhízemű csócselék előtt van formális különbség, a dolog lényegét illetőleg megmondta Apponyi, hogy nem hajlandó kedves barátai támogatásáról oly másodrendű kérdések miatt, mint az egyházpolitikai reformok lemondania. A két pártvezér közötti egyetértés legszében dokumentálódott abban, hogy Apponyi Albert gróf az ő jobb kezét, és bizalmasát, Günther Antalt oda kölcsönözte Zichy Nándornak Kecskemétre a választásokhoz bizalmi férfin képen.

A konzervatív liga létrejöttét már a külföldi lapok is jelzik különben, s legújabbban a «Kölni Ztg.» veszi kombinációba, a mit annyival biztosabban tehet,

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az őszön.

(Franciaiából.)

Meyniart barátom nagy élénkséggel fejtegette előttem a vasuti kupéban a külföldi waggonok kényelmes és a franciák hiányos berendezését, midőn a velünk szemben eső sarokból egy nagyon szelid hang megjegyezte: — Bocsanatot kérek, uram, de én nem osztom az ön aését!

Feltételekinttem és szemügyre vettem a felszólalt, egyetlen utitársunkat. Mintegy ötven éves ember lehetett, finom művész fejjel, hosszú fehér bajuszsal, ősz hajjal, míg szeméből az ifjuság sajtáságos fénye villogott ki.

— Nem uram, ismételte az ismeretlen Meyniarthoz intözve szavait... Ön nem úgy fogja fel a dolgot, amint kellene. A kényelmes berendezés, amelyről ön beszélt, jó a hosszú utakra... De az a kényelem, melyet mi óhajtottunk rövid kirándulásainkon, egészen más természetű. Az erkölcsi, az érzelmi kényelem az, hogy szívünk, kényelemben érezze magát a waggonokban, hogy ne zavartassunk abban, amire rendes körülmények között sajtótel gondoltunk: t. i. a szerelme, a nőkel való viszonyunkra... És én merem állítani, hogy e szempontból a mi vasutaink berendezése kitűnő...

Az ősz ur jóízűen mosolygott. — Amint látom, szavaim meglepik önöket... Önök nem gondolkodtak a kérdés fő-

jött... Önök nem kísérték figyelemmel, nem jegyezgették, mint én tettem tisenkét éven át, mióta ugyyszólván folyvást utazgatók... Így például bizonyára önök is szemtanúi voltak, hogyan foglalják el az utasok kisebb nagyobb csapatokban az induló vonatot. Megfigyelték-e, mennyire haboznak, keresgélnek és futkosnak ide-oda az utasok, mielőtt rászánnák magukat, hogy egyik másik waggonban helyet foglaljanak, míg mások egyenesen, határozott léptekkel tolazkodnak be a látzólag üres helyekre és legelő kosiba... Önök talán soha sem kutatták az okát ennek a különböző eljárásnak? ... Azt sem kérdesték sohasem, mi okozza ezt a futkosást a nyitott kosiknak ezt a sorba fűrkészését? ... És valószínűleg önök sem tudják ugye bár mit keresnek mind emez emberek, nem is gondoltak rá soha? ... Nos én megmondom önöknek... Mindeneket a lényeket, ezeket a férfiakat és nőket a szerelmi eszmék az érzelmeik hátsó őszönre vezérli és szabályozza jövés-menésüket, lassu avagy rögtöni választásukat. És ha modorukban különböznek, az onnan van, mert a vasuti társaságok ritka buzgalommal két nagy kategóriára osztották a waggonokat a szerelmesek két nagy osztályának: a szabadonozóknak és a szentimentálisoknak, a szoknyák után futkosóknak, és az igaz szeretőknak megfelelően...

Egy erős lökés félbeszakította a mi theoretikusunkat. Kinézett az ablakon és aztán tovább folytatta: — Egyéb iránt itt vagyunk az egyik

állomáson. Itt mindjárt babonyithatom, amit mondtam... Nézzék ezt a rőssassind ruhás, fehér fátalos kis nőskét, és azt a másik nagy nőskét, fogadni mernék, hogy ezek a velünk szomszédos kosiba szállanak fel... Ime, mit mondtam. Ugye bementek? ... És miért? ... Egyszerűen azért, mert két sarkában két oszlos fiu ül, egy bőrszár, akit ismerek és egy katonatiszt. Az őszön vitte őket egyenesen ahhoz a kosishoz, mint ahogy a pacirta megy a tükörhöz... És mit remélnék ezek a nők a huss peronyi uttól, amelyet a vonaton megtesznek? ... Oh kétségen kívül semmit, semmi komolyat, semmi másit mint hogy csinos emberek közelében, a szerelme légkörében lehessenek... Ezek olyan nők, akik nem szeretnek és akik következképpen szeretnek minden férfit. Míg ellenben az, aki amott fehér battiszt ruhában közeledik — fogadnék, hogy ez a „magános hölgyek egyike. Persze ime a külön női szakaszba szállt be... Ez nem találja örömet a férfiakhoz való surolódásban. Ennek már van szeretője.

A vonat fűttengett. Az ősz ur visszahúzódott a maga szögletébe; nagy megelégedés ömlött el az arcán, amidőn ismét felénk fordult.

— Önök látják, mondá, minő érdekes a dolog. És megfordítva is ismételtük a kísérletet ugyan ilyen eredménnyel, a férfiakkal... Mindazoknál, akiket a vegyes kupékba látnak szállani, biztosak lehetnek érzelmeikről. Mindenkor valamely női aróért, melyet az

mert nyilvánvaló, hogy a klerikális ellenzéki töredékek, nem csak hogy meg nem állhatnak magukra, de homogenitásuknál fogva ellent se állhatnak a kohezió elementáris törvényének.

Tévedne azonban, a ki azt hinné, hogy ez a regeneráció a konzervatív jelenben hamarosan megtörténhetné. Apponyinak utja még nagyon távol van Zichyétől s hosszabb idő kell hozzá, míg összeérnek. A nemzeti párt választási jelszó gyanánt adta ki, hogy *kvótát nem emelünk ki*. Megbánta már, de későn. Most már ki kell várnia; míg a kiegyezési kérdések tárgyalásának viharai végig dultak a többség sorain. Ebből ígérkezik valami. Itt bukhatik szerintök Bánffy báró felfelé vagy lefelé. Mindakét esetben kész lesz helyébe lépni az új konzervatív párt, mely reméli, hogy egy újabb választásnál ép úgy megcsinálja magának a többséget, mint most Bánffy és a szabadelvű párt. Az osztrákokkal való megegyezés nem lesz nehéz, mert Apponyi egyszerűen azt vetheti el, hogy ő csak a Bánffy kormányának nem szavazta meg a kvóta felemelését.

Mindent jól meggondoltak és kigondoltak ezek a jó urak, csupán csak egyet felejtettek meg: megint neki az ő számításukból: a magyar nemzetnek ez érdeke. Ez az öröklött hibájuk és ez egyszerűen a végzetük.

A közigazgatási bíróság, az első félévben eléreláthatólag kevesebb teendő várakozván vala, csak két tanócsal fogja megkezdeni működését, miért is az első kinevezések alkalmával nem fog valamennyi, ezen bíróság egész jövőendő létszámának megfelelő bíró kinevezetni.

A mohácsi pótválasztás. Mohácsról sürögnyög, hogy a tizenkilencedikén megajándékozta a kormányt, mikor a kormányparti Stajevics, a nemzeti párti Jagics fognak a mandátumért küzdeni, elkezért harc lesz. Mindkét párt óriási erőfeszítéssel korteskedik; már egy század lovasság meg is érkezett a választás napjára.

Nők munkája.

Arad, november 16.
Az aradi kereskedelmi akadémia dísztermében vasárnap délelőtt ünnep volt, melyen

ablakon át észrevesznek, lesz döntő náluk, az vonzza kezüket az ajtó kilincsére mintha csak delejes volna. Ezek mind szoknya után futók, akiknél szükséges, hogy nők közelében legyenek ha csak pár pillanatra is, a bírás minden szándéka nélkül, pusztán csak hogy szoknya legyen közelükben és női tekintet szemükben.

Meyniart pajzánul megtassított a könyökével.

— De uram, kérdeste tőle, ha a szoknya után futók a vegyes kupéba szállanak be, hová mennek ön szerint azok akiket igaz szeretőknek nevez? . . .

Az őz ur komolyan válaszolta:

— Epen vártam ezt a kérdést. Hová szállanak? Minden habozás nélkül, rögtön egyenesen abba a kocsiba, melyet a társaság fentart a számukra . . . a dohányzók osztályába. Hiába néznek rám olyan meglepetten, úgy van amint mondom . . . Önök nemde azt hiszik, hogy a dohányzó szakaszok a dohányzók számára vannak szánva? Epen nem. Ezek a szakaszok ugyanazok reánk nézve, mint a nőknek a női szakaszok. Valóságban a magányt kedvelő férfiak számára vannak fenntartva. Különbözik gondolkozzanak csak és megegyeznek velem abban az axiómában, hogy a dohányzó szakaszokban ugyiszólván — sohasem dohányoznak. Egyes dohányzók is besurrannak ugyan néha, de ez csak kivétel . . . A többi, a nagy többség olyanokból áll, akik azért szállanak be, mert ellenzékenyül viselkednek a nő, vagyis inkább a nők iránt. Más

az aradi társaságból a nők jelentek meg különösen nagy számban. Első sorban voltak érdekelve, mert a nők új munkakörét, előkészítő iskola megnyitására való volt ez az ünnep, melyen Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi minisztert Mártonffy Márton országos ipariskolai fő igazgató képviselte. Adták a nyilvánosságnak a női kereskedelmi tanfolyamot, melyet a kereskedelmi akadémia munkás tanártestülete mindig tervező és mindig alkotó igazgatójával Abrai Lajossal az idén létesített. Az átadás aktusa egyszerűen, nagy zaj nélkül történt, a hogy az a komoly munkához méltó, de azért volt benne valami jóleső melegség, az őszinte örömmel közvetlensége.

A természet tanukul megtöltötték társaséletünk számottevői, tényezői a közigazgatás, közoktatás, a jótékonyosság és a kereskedelem teréről. A leányöndékek a zöld asztal mellett két oldalt foglaltak helyet, köztük a kereskedelmi tanártestület és a kereskedelmi akadémia felügyelőbizottságának tagjai, a tanári kar Abrai Lajos igazgatóval, ki mellett Mártonffy Márton miniszteri biztos és Vajdaszky Arpád királyi tanfelügyelő foglaltak helyet. A tanfolyamot Tisenegy éra után nyitotta meg Abrai Lajos igazgató az ünnepséget egy tartalomban okos formában tetsző beszéddel, mely az ő kellemei eladásában fokozott hatást tett.

A beszédet, mely az új intézmény keletkezéséről és céljait szépen világítja meg, egész terjedelmében közöljük:

Igy hangzik:

Nagyságos miniszteri biztos ur! Mélyen tisztelt közönség! Kedves öndékek! Azon alkalmam, amely bentünket ez órában és ezen helyen összehozott, egyike azon csendes és szajtan ünnepnek, a melyek iránt csak a fejlődő kultúrának, az erősödő közművelődésnek barátai szoktak érdeklődni. A társadalom nagy tömegeire nézve ugyanis teljesen közbülső dolog, hogy a műveltebb osztályok leánygyermekéi mi úton és módon készülnek jövőendő élet pályájukra; de a kiknek fogékony lelkében visszhangot keltettek azon újabbkori reformok, melyek különösen a nők társadalmi állására és munkakörére vonatkoznak, azok bizonyára szívesen állanak meg egy rövid órára egy olyan kisebbszabású intézmény bölcsőjénél is, mint a mind az Aradvárosi kereskedelmi akadémiaival kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam, a melyet a mai napon óhajtok nyilvánosan és ünnepélyesen megnyitni.

szóval ezek vagy öreg urak, kiket a kor épen nem hangol kedvezően oly teremtmények iránt akikről többé semmi gyönyört nem remélnék . . . Vagy pedig fiatal, érett emberek, kik nem dohányoznak, de szerelmi szegyenből, kizárólag egyetlen egy nő iránti szerelemből zárkoznak oda.

Az őz ur elgondolkozott egy pillanatra, aztán a mélabus gyöngédség kedves hangján tette hozzá:

— Igen, igen én tudok valamit! . . . Egykor, tizenkét évvel ezelőtt, mikor én is futottam minden szoknya után, mint a többiek, én is a vegyes kocsikat bujtam. De ennek tizenkét év óta vége . . . Elég! . . . Az persze nem érdekli önöket, van-e valami szenvedélyem vagy nincs . . . Csak nem állhattam meg, hogy rágalmaszák a vasuti társaságot, mely annyi értelemmel gondoskodik szívünk különböző vágyairól . . . Ezért voltam bátor önöknek ellentmondani . . .

Közeledtünk Párishoz s egymást érték a villamgyorsasággal száguldo jövő és menő vonatok. Az őz ur rájuk mutatott a szemével s a kezével s vidám hangon mosolyogva mondá:

— Es látják, mindezek a vonatok, mindezek az ajtóknál csoportosuló emberek úgy gyűltek, úgy szedegetőzte össze, amint önöknek mondtam, a vágy vagy a szerelem eszméi szerint . . . Es mindezek önkénytelenül, avagy tudva, akarva vagy akaratlanul csak erre gondolnak.

Hogy ez új alkotás főlatatásánál igen komoly és nem köznap elvekről van szó, mi sem bizonyítja ékebben, mint azon örvendés körülmény, hogy a magy. közoktatásügyi legfőbb öre vezetője, a vallás és közoktatásügyi miniszter ur is részt követelt magának az ünnepből s képviseltette magát Mártonffy Márton kir. tanácsos és iparoktatási főigazgató ur által, a kit a legmélyebb tisztelettel és a legőszintébb szívvel üdvözlök úgy a szülőközönség, mint a tanártestület és öndékek nevében. De mutatja az ünnepély nyomatékos jelentőségét azon szives és élénk érdeklődés is, melyel a nagyközönség bentünket hátra kötelezően megtisztelt.

Mintán azon iskolánem, melyet megnyitni óhajtok, városunk közönsége előtt többé-kevésbé új és ismeretlen, engedtessek meg nekem, hogy mielőtt a miniszteri biztos urat a tanfolyam megnyitására kérném fel, az intézmény történeti fejlődését és most követhető céljait főbb vonásokban vázolhassam.

A nők kereskedelmi szakoktatásának eszméje az 1879. évben tartott iparos kongresszuson lépett először a nyilvánosság elé. György Aladar, ezen helyes kulturpolitikájunk tette az indítványt, hogy a férfiak ipari és kereskedelmi szakoktatását, ki kell egészíteni a nőknek ugyanily nemű szakoktatásával.

Kilencz évig kellett azonban érnie az eszmének, akárcsak a régi irók „nonum primum in annum” szabályának kellett volna itt is érvényesülnie, míg az első számbavehető kísérlet e téren megtétele. Ugyanis 1888. őszén a budapesti V. kerületi polgári leányiskola tanártestülete állította fel az első ilyen tanfolyamot nyolcz havi szorgalmi időszakkal. Altitják, hogy ezen tanártestület emlékirata készitette Csáky Albin gróf, akkori vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a női kereskedelmi szakoktatás ügyét 1891. évi márczius hó idusán kiadott rendeletével országosan szabályozza. Ezen első szervezet nyolcz hónapra szabta a tanfolyam idejét s hetenkint mindössze tizenhárom órai tanulást állapított meg. Ez a szervezet akkora hatással volt a szülői és tanügyi körökre, hogy ugyanazon évnek őszén a fővárosi első tanfolyam mellett az ország 18 városában állítottak fel ilyen tanfolyamot 400 beírt öndékekkel.

A magyar közönség temperamentumának könnyű, sőt hirtelen, de egyszerűen hamaruló hevülését csattanósan bizonyítja ezen intézmény további sorsa; a mennyiben a második estendőben a tizenhat tanfolyamból maradt kilencz, de viszont más városokban keletkezett újból hat. A harmadik évben maradt valamennyiből nyolcz, vagyis a felerésze.

A hanyatlást okozta azon körülmény, hogy több iskolát olyan városokban állítottak fel, a hol fejlettebb kereskedelemről s a végzett öndékek helybeli alkalmazásáról szó nem lehetett, mint pl. Gálgócszon, Fogarason, Kaposvárott, Nyitrán, Szombathelyt, Újvidéken, Zilahon. Okozta a hanyatlást második sorban az, hogy ezen tanfolyamok csakély kivétellel, vagyis tulnyomó többségben a polgári leányiskolákkal kapcsolatosan lettek szervezve, a hol a szükséges „szakerők” hiányában a öndékek a tanfolyam követelményeinek minden szorgalmuk és iparkodásuk mellett megfelelni nem bírtak. De okozták a hanyatlást harmadszor a szülőközönségnek a tanfolyamhoz fűzött tulvérmes reményei, melyeknek beteljesedniük nem lehetett.

A hanyatlásnak két első oka Aradot nem érintén, a harmadik okra való tekintetből alkalomszerű lesz a mélyen tisztelt közönséget tájékoztatni azon célok felől, a melyeket a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium a tanfolyamok elé kitűzött.

A női kereskedelmi tanfolyamnak nem célja az, hogy a kereskedelem terén a férfi munkásnak versenytársat állítson a nőben; habár némely esetben az is be fog következni, a mennyiben a női munka olcsóbb és lelkiismeretesebb. De nem is lehet célja már azért sem, mert habár a leány öndékek aránytalanul szorgalmasabbak, gyorsabb és elevebb fel fogásúak, mint a fiúk, mind a mellett a leányok 8—9 havi kurzusa nem mérközhetik a fiúk három-éves, sőt talán nemsokára négyéves tanfolyamával. Nem is említve azt, hogy a leányok hetenkint 15, a fiúk pedig 33—34 órában tanulnak. Az idő pedig, legalább nálunk nem érkezett el még arra, hogy a millenárius évben megnyitni első leány gymnasium mintájára női felső kereskedelmi iskolákat állítsunk.

A női kereskedelmi tanfolyam céljai te

hát szerényebbek de egyúttal változatosabbak is. Es itt méltóztatnék megbocsátani nekem, ha néhány pillanatra szerepet változtatok s nem mint az iskola vezetője, de mint a szülői gondolkodás híjelműje jelölöm meg ezen új iskola vezetését, biztosítván a mélyen tisztelt közönséget arról, hogy a gondolkodás teljesen megfelel a miniszter ur intencióinak. Meg kell ezt tennem már azért is, mert ezen fordul meg az intézmény jövődébéli sorsa, a melyet nem biztosítanak sem a hangzatos frazisek, sem a magas jelszavak, ha nem egyedül a való igazság.

Tehát jó egy anya a beiratások idején a leányával és így szól: „Uram, igen nagy családdal vagyunk és igen szegények. A mely gyermekünk fölcsopordik, annak magának kell megkeresnie a kenyerét. Ez a leányom elvégezte a polgári leányiskolát, de tovább nem mehet. Nem akarnám őt a varrónők szomorú sorsára hagyni, mert szorgalmas és tehetséges. Meg hozzuk tehát a nehéz áldozatot, hogy tehetségéhez méltóbb munkával segítsen majd önmagán és mi rajtunk.”

Jó egy másik anya és ezeket mondja: „Kiskorú gyermekkel maradtam özvegyen, de munkához fogtam s nyitottam egy divatterületet. Aldom az Istenemet, az özvegyek és árvák gondviselő Atyját, mert az ő áldása van iparkodásomon, de még boldogabb lennék akkor, ha gyermekem abban tudna segíteni, a mire engem nem tanítottak ki alaposan; szeretném, ha ő vezetné üzletemben a könyvelést, s írná a megrendelő leveleimet Budapestre, Bécsbe...”

Beállít harmadikul egy kereskedő szintén a leányát hozva. Panaszzal kezdi, hogy igen rosszul megy az üzlet, nem érdemes tartania a drága könyvesboltot. Sőt még más baj is van: nem tud kapni megbítható személyzetet, nem teheti ki nyugodtan a lábát az üzletből. Jó segítség kellene tehát neki, legalább egy két esztendőre, míg a viszonyok jobbra fordulnak. Leányára gondolt, a ki okos, értelmes, és munkaszerető. Beadná tehát rövid időre...

A kereskedő után jön egy tisztviselő ilyen szóval: „Uram, az én leányomra, mint pártira nem fognak vadászni azok a drágálatos urfiak, akik a kávéházak fényes tükörablakai mögött pöffeszkedve és pöfékelve lopják a drága napot s költik a rendszerint nem maguk szerelte pénzt; mert én nem fogok adhatni az én leányommal az én tisztviselői keresetemből se házat, se földet, se pénzt. Akarom tehát, hogy legyen valamelyes szellemi tökéje, a miből ha a sors úgy rendel, férfi nélkül is megélhessen. Ha pedig elveszi valamijózan kereskedő vagy ügyes iparos, legyen a férjének segítségül azzal, a mit itt tanul.”

Jön végre egy polgár ember s elmondja nyugodtan a maga szándékát, véleményét. „Uram, én azt a tapasztalatot szerettem az életben, hogy a családi élet boldogsága ott kezdődik a hol a nő mint családanya helyesen tud számolni; mert minosen az az erős férfi kés, minosen az a férfiú ékes szóla vagy szerető, a mi a nőt a pazarlástól és fényűzéstől biztosabban tartja vissza mint azok a hűség és mindennapos följegyzések a miket a család jövedelmeiről és kiadásairól maga a nő készít magának. Merem állítani, hogy különösen a mi magyar társadalmunkban ezer és ezer jóra való, derék család nem pusztult volna el szegényül, ha a nők ilyen irányban lettek volna nevelve és szoktatva. Leányomat nem hozom ide, hogy itt szerzett ismeretekkel pénzt keresen, hanem, hogy a meglévő egykori mint családanya, megtartani és gyarapítani tudja.”

Folytathatnám a képsorozatot, mélyen tisztelt közönség, ha nem kellene attól tartanom, hogy szives türelmükkel visszaélek. De azt hiszem, az eddigi példákban is eléggé kitűnik az, hogy az általam rajzolt alakok a társadalomnak nemcsak élő alakjai, hanem egyúttal típusok, vagyis olyanok, a kik mindég lesznek, a kik tehát nemcsak a maguk érdekei, a maguk véleményét tolmácsolták, hanem többekét, — sokakét.

Tagadhatatlan, hogy a bemutatott nyilatkozatokban vannak részvételt keltő mozzanatok is; de ne örüljön-e a lelkünk, ne tápláljunk-e a megindult társadalmi átalakuláshoz jogos reményeket, midőn a szülők gondolkodásában ennyi józanságot, ennyi realitást tapasztalunk? Nincsen-e kellően megokolva a várakozásunk, hogy ilyen szellem, ilyen felfogás mellett ez a tanfolyam nem marad pusztán kísér-

let, hanem jogot követel magának a tartós élethez és támogatást a későbbi időkre is?

Vannak azonban e tanfolyam keletkezésében olyan mélyreható tanulságok is, a melyek társadalom- és tanügyvezető köreink figyelmére teljes mértékben méltók és érdemesek. Legyen szabad ezeket is röviden vázolnom.

Az aradi női kereskedelmi tanfolyamot, mélyen tisztelt közönség, maguk a szülők alapították és maguk is tartják fenn. A tanártestület csak is segédkezést nyújtott nekik. Pénzbeli segítséget nem élvez a tanfolyam sem az államtól, sem a várostól sem mástól. Az aradi kereskedelmi testület szives volt helyiséget adni, az akadémia felügyelő bizottsága a szükséges tanszereket. En ebben a tényben azt az örvedetes tanúságot látom, hogy társadalmunknak önzetű ébred, vállalkozási kedve fokozódik. Nagy gyengeségnek, csekély életrelvéltségnek volt az a jele, midőn magyar társadalmunknak minden intézvényhez, minden közalkotáshoz először is az államnak vagy a közönségnek a támogatását várta. Van és lesz mindig annak is helye; midőn humanizmust kell gyakorolni a gyengékkel, az erőtlennel szemben. Vannak a mi növendékeink között is olyanok, a kik szorgalmuknál, tehetségükkel és anyagi helyzetüknél fogva megérdemelnék, hogy ingyen tanulhassanak. A tulajdoni többség azonban szivesen viseli a terheket, mert gyümölcsöző befektetést lát a költségekben.

Es az, hitem szerint, ösztönzésül, bátorításul szolgálhat a mi szűkebb aradi körünkben, különösen a művelt női társadalomra nézve. Az aradi nő egyesületek bámulatra méltó buzgalmat fejtenek ki a társadalmi nyomor enyhítésében, a szegények, árvák és özvegyek gyámolításában. Isten áldása rajtuk a munkájukért! De nem volna-e még kedvesebb az Isten előtt, ha tehetségüket, leleményességüket a kitartó áldozatkészségüket a csak fokozódni látású szegénység és nyomor praeventív elhárítására a női munkakör tágítására, a női munkabírás fokozására is fordítanák? Hálát és jutalmat érdemel az orvos, a ki a sebet begyógyítja, a fájdalmat megszünteti; de bizonyára még nagyobb hálát és elismerést érdemel az, a ki jó tanácsosul és okosként neveléssel elejét veszi a betegségnek, a fájdalomnak. Nem tartozik a mai ünnepély tárgyához még okérogatva sem fejtegetni az utakat és módokat, a melyeket nagyérdemű nő egyesületeink a társadalmi nyomor előzetes elhárítására követhetnek; de feljogosítva érem magamat ez ünnepélyes alkalommal kifejezni azon reményemet, sőt meggyőződésemet, hogy a most megnyitandó tanfolyam szintén egyike azon intézményeknek, a melyeknek hivatása sok-sok szenvedésnek elejét venni. Ha ezt létre tudta hozni maga a társadalom minden külső segítség nélkül bizonyára tud majd létesíteni másokat, ehhez hasonlókat, ha az akarat meg van hozzá.

Még egyet, mélyen tisztelt közönség! Sokak előtt aggodalom, vagy legalább is kifogás tárgya az, hogy e tisztelt leány növendékek, a fiukkal egy épületbe járnak és férfaktól nyerik az oktatást. Maga a nagyméltóságú ministerium is mind a mellett, hogy teljesen megnyugtató intézkedéseink felől informálva lett, bizonyára a közfelfogás nyomása alatt, engedély okmányában kiköti, hogy a felügyeletet az előadások alatt egy okleveles tanítónő gyakorolja.

Az aradi női kereskedelmi tanfolyamnak ezen aggodalmakkal és kifogásokkal szemben is egy fontos missziója van, amelyet elérni és megvalósítani a tanártestületnek egyik legfőbb törekvése leendő. Bölcsek ítéletekre appellálók, hogy helyese az irány, a melyet követünk.

Közismeretű dolog, hogy kelet népei a nőt szűz alatt tartják, mert vásárolt kincs, hogy ne mondjam árucikk, amit lehet is féltetni. Az utasára kilépő nő természetnek körvonalait bő ruha, arozát sűrű fátyol fedi a férfiszem elől. Földünk nyugatán, Amerika egyesült államaiban ellenben a leánygyermek a kisedővőtől kezdve fel az egyetem legvégig fokáig, minden erkölcsi veszély nélkül egy teremben, egy padonban ül a fiukkal, a férfakkal, akikhez a sorsa és hivatása később is, élte végéig köti. A családi élet tisztaságáig és szentségéig emelkedett ez államokban az iskola, ahol a fiu a saját nővérével köteles tisztelettel tekint leánytanulótársára. Akad-e naiv lélek, amely első hallásra ne érezné, hogy e különbséget a műveltségnek foka, a nevelés-

nek szelleme és iránya hozta létre? Es akad-e valjon naiv lélek, amely azt hiszi, amely arról van meggyőződve, hogy nekünk Közép- és Nyugat-Európában örök időkre e két szélsőség között kell ingadoznunk? Ha Amerika szabad államaiban sok éveknek és sokmillióknak tapasztalása szerint a kétnemű ifjuságnak együttes oktatása, együttes nevelése folytán szelidebbek a férfi erkölcsök, boldogabbak és tartósabbak a házasságkötések, mint minálunk, nem kell-e megtennünk legalább azokat a lépéseket a nemes orál felé, amelyeket már a mi viszonyaink is megengednek? A társadalmi erkölcsök, a társadalmi szellem soha sem alakul át hirtelen, sok idő és sok munka kell hozzá. De azért ne tegyük meg a magunk kötelességét, ne vegyük ki a magunk részét az utóemzedék érdekében?

Esme a legnagyobb mozgató erő és ha minnél szélesebb körökben terjed el azon igazság tudata, hogy a nőnek legbiztosabb védelme az önértzet, legerősebb pajza a lelki műveltség; ha náink is élő igazsággá lesz a tapasztalat, hogy a férfi-erkölcs szelidítésére legbiztosabb mód a művelt nő közléte az élet minden phasisán; akkor, igen is, lassankint le fognak dűlni azon sorompók, melyeket rövidlátásunk és előítéletünk az ifjuság két neme közé, nem annyira az illendőség és erkölcs oltalmára, mint inkább a tiszta érzés és józan felfogás rovására állított fel. Ne akadjon fel tehát a nagyképtű hypokrisis, se a szérszájhasogató pedantéria, ha becsületes törekvéseinknek kisebb nagyobb akadályairól, apróbb-eseprőbb kellemetlenségeiről értesül esetleg. Vegye figyelembe és fontolóra, hogy nagy és nemes orál felé haladunk.

Es most, midőn így a mélyen tisztelt közönség előtt, pár halvány vonásokban, de mégis csekély erőmhez képest igyekeztem megvilágítani ezen új intézmény történeti fejlődését, létjogosultságát aradi iskoláink között és maga elé kitérőt oráljait, annak biztosítása mellett, hogy az aradvárosi kereskedelmi akadémia tanártestülete mindenkor és teljes erővel igyekezik majd kiérdemelni egy a szülők bizalmát, mint az ellenőrző magas kormány megelégedését; tisztelettel kérem nagyságodat, mint a vallás és közoktatásügyi miniszter ur ő excoelentiájának képviselőjét, megveskedjék az aradi női kereskedelmi tanfolyamot nyilvánosan is megnyitni.

A megnyitó beszédet a szép közönség nagy tetszéssel fogadta. Azután fölállott M á r t o n f f y Márton miniszteri biztos és lendületes verével előadott szókkal mondotta el, hogy a női kereskedelmi tanfolyam oráljairól a ministeriumban ugyanez a felfogás uralkodik a melynek Abrai igazgató oly szép kifejezést adott. Eljött Aradra ez ünnep örömeiben résztvenni, mert rég szereti Aradot mely mindig maga dolgozott emelkedésén és szakadatlanul létesíti az intézményeket, melyekből fenntartó ereje táplálkozik.

Azán utalt a korunkat foglalkoztató nőkérdésre, melynek a nőemancipáció jelszavai alatt rejltö tulzásait visszautasítja, de örömmel üdvözl minden jelentőséget, mely a nők munkakörének olyan tágítására való, melylyel eredetű és el nem vitatható hivatásuktól a család szentélyében el nem vonatnak. Ilyen intézménynek tekinti a női kereskedelmi tanfolyamot is, melyet a miniszter nevében most átadott a nyilvánosságának.

Az éljenzéssel öhmerti beszéd után egyik hallgató kisasszony F l e i s c h e r Jolán kipiált arccal, de biztos csengő hangon, szinte szónoki hévvel köszönte meg az érdeklődést az intézmény iránt, melynek szükségességét ő és társnői jól érzik. Ez a harmadik szónok is megkapta a hallgatóság elismerését, mire Abrai igazgató néhány rövid szóval befejezte az ünnepséget, mely egy bizonyára hosszú életű, mert hasznos intézménynek méltó felavatása volt.

IDÓJÁRÁS.

Légyonás: reggel 7 órakor 762.0 milliméter. délután 2 órakor 760.7 milliméter. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° + 0.9, délután 2 órakor C° + 8.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor DK. 5. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire borult. Csapadék az egész 24 órában: 0 milliméter.

A kiállítás kitüntetései.

— Saját tudósítókól. —

Arad, november 16.

Az ezredéves országos kiállítást bezárták, a kiállított tárgyak nagyrészt hazaszállították, a kiállítók javarésze pedig hozzájutott a kiérdemelt elismeréshez. A zsüri, amely a maga dolgában eljár, jó ideje meghozta ugyan a határozatát, de a kihirdetés csak vasárnap történt meg, ami azt jelenti, hogy a kiállítók legnagyobb része még mindig nem tudja, hogy nemes törekvése és anyagi áldozata mily fokú elismerésben részesült. A nagyobb kitüntetések nyertesei ugyan már tisztában vannak ezzel, hogy a jutalomtól nem estek el, de a többiek, akiknek a kiállítási érem, az elismerő oklevél és a közreműködők érme jutott, bizony tájékozatlanok az egész dologban.

Na hát ennek a tájékozatlanságnak most vége szakadt, mert vaskos kötet alakjában megjelent a kitüntetések kimutatása. „Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás közleményei” című hivatalos értesítőnek 82-ik száma foglalja magába annak az ezer és ezer kiállítónak a nevét, akik elismerésre tettek szert és akik most már vigan dörzsölhetik a kezeiket. Ennek a kimutatásnak a megjelenése után most már javában dolgozhatnak a szőfűstők és a nyomdák, amelyek a különböző érme és elismerő oklevelek többé-kevésbé hű mását állítják elő hogy a közönség különböző formákban értesüljön arról, hogy és vagy az a kiállító mihez jutott.

A zsüri, amint a névjegyzékből látszik, nem igen tukarkodott az elismeréssel. Van ugyanis a kötetben felsorolva az időleges kiállításokkal együtt: Dissokievél 147, állami arany érem 102, állami ezüst érem 200, milleniumi nagyerem 1284, kiállítási érem 2914, elismerő oklevél 8862, közreműködő érem 2248, Tehát az összes 26,000 kiállító közül (a közreműködők érmeit nem számítva) 8349 kaptak kitüntetést: azaz a kiállítóknak 33 százaléka.

A fent említett hivatalos jelentés alapján itt közöljük a jury nagy érdeklődéssel várt határozatai közül az aradi, aradmegyei, békés, eszernád megyei és a közel környéki kitüntetések, a vaskos kötetből összeböngészve, a kitüntetések válfaja az egyes csoportok szerint:

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás jury-tanácsának javaslata alapján a kereskedelemügyi miniszter által adományozott állami érme hivatalos sorozatában a következőket találjuk:

Állami arany éremet

kaptak:

Nádasdy Ferencz gróf.

A paulis-baraczkai szőlőmivelők szövetkezete.

Állami ezüst éremet

kaptak:

Aradi tejoszarnok szövetkezet.

Domány József bortermelő, Arad.

Halmay Andor termelő, Arad.

Munk H. és fiai fatermelők, Maros-Szalatina.

A történelmi főcsoport kitüntetései közt (az e oszlopra szervezett külön nemzetközi jury által megítélve):

Kiállítási éremet,

mint 3-ad fokú kitüntetést kaptak:

Délmagyarországi tört. és rég. társulat, Temesvár.

Osv. Károlyi Alajosné grófné.

Elismerő oklevelet:

Aradi 1848/49-es ereklyemúzeum.

Osv. Csiky Gergelyné.

Feczig Adél és Margit bárónék.
Görgei Arthur, Visegrád.
Gyulai ev. ref. templom.
Hindy Arpád (Kolozsvár) az „Aradi Közlöny” volt szerkesztője.
Réthy László dr.
Teleki József gr.
Temesvármegye közönsége.
Temesvár szab. kir. város közönsége.
Varjassy Arpád kir. tanfelügyelő
Arad.

Vingar. t. város.
Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás jury-tanácsa által megítélt kiállítási kitüntetések hivatalos sorozatában:

Diszoklevelet

kaptak:

A magyar ozukorgyárosok gyűjteményes kiállításában a mezőgazdasági ipar részvénytársaság mezőhegyesi ozukorgyára, a ozukor-ipar fejlesztése terén szerzett országos érdemekért.

A magyar szesziparosok együttes kiállításában Blaú Testvérek, Temesvár, Első aradi gyártelep részvénytársasága Arad, Első temesvári szeszégető és finomító részvénytársaság, Neuman Testvérek, Arad, — a szeszipar fejlesztése terén szerzett országos érdemekért.

Temesvármegye törvényhatósága, — a mezőgazdaság fejlesztése és a termelés fokozása körül szerzett érdemekért.

Weitzer János gép-waggongyár és vasöntőde részvénytársaság, Arad, versenyképesség, jó munka és haladásért.

Versenyen kívül

állottak:

a) Az egészség- és gyermeknevelési ügy csoportjában: József főherceg, Wenckheim Frigyesné grófné.

b) A mezőgazdaság csoportjában: József főherceg, Ambrózy Béla báró, magy. kir. állami ménesintézet, Mezőhegyes.

c) A gyümölcsészet és kertészet csoportjában: József főherceg.

d) A vízépítkezés, halászat és turista-ügy csoportjában: Aradi IX. ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal, Aradi m. kir. folyammérnöki hivatal, gyulai magy. kir. folyammérnöki hivatal.

e) A szőlőszet és borászat csoportjában: Domány József Arad.

f) Az erdészet és vadászat csoportjában: József főherceg, Nádasdy Ferencz gróf, lippei m. kir. főerdőhivatal.

Millenniumi nagy éremet

kaptak:

a) Az előadó művészet csoportjában: Hromadka József és Wegenstein Lipót orgonagyárosok, Temesvár.

b) A közoktatásügy csoportjában: Lóczy Lajos, Budapest: kiváló tudományos érdemekért. Temesvár szab. kir. város iskolaszéke: sokoldalú és kiváló munkásságért. Temesvári „Műszonyunk-”ról nevezett iskola-nővérek tanintézete: a tanügy terén szerzett kiváló érdemekért.

c) Az egészség és gyermeknevelési ügy csoportjában: Arad szab. kir. város, a közegészségügy terén kiváló haladásért. Rozsnyai Mátyás utópai aradi gyógyszerháza, — nagybani termelés és versenyképességért.

d) A mezőgazdaság csoportjában: Zselén sz. ki Róbert gróf, nagybirto-

kos Új-Arad, — a mezőgazdaság terén szerzett érdemekért.

e) A dohánytermelés csoportjában: Kinczig János (Tévisgyháza), Lonovits József (Dombegyháza), Metzger Ferencz (Zádorlak), Purgly Lajos (Tompá), Vajda Lajos (Kunágota) és Zailinszky Endre dr. (Magyes-Egyháza), — valamennyien okszert és elismerésre méltó dohánytermelésért.

f) Az állati termékek csoportjában: Adelmán Károly ujszentannai tanító, — rendkívüli haladásért.

g) A szőlőszet és borászat csoportjában: Adreányi Kálmán utópai Arad, Friedmann testvérek, Arad, Károly Ferencz, Paulits, Kohut és fia, Ménes-Györök, Magyarádi és ménesi bortermelők szövetkezete, Arad, Sulkovszky József herceg, Pankota,

Tagányi István, Arad, — valamennyien kitünően kezelt borukért.

h) Az erdészet és vadászat csoportjában: Almásy Dénes gr., Gyulavári, Terény Sándor pécskai magy. kir. erdész, — új találmány és haladásért.

i) Az építési ipar csoportjában: Az aradi és eszernád megyei vasutak gura honos szement- és agyagiparú gyára, Arad, — jó anyag, jó munka, haladás és versenyképességért.

j) A faipar és butor-dekoratív ipar csoportjában:

Reinhart Fülöp aradi butorgyáros, — kitünő és islétes munkáért. Varga József aradi asztalos, — tisztaság és jó munkáért.

Verbos A. aradi butorgyáros, — kitünő szép munkáért.

Tafler Jakab orosházi seprőgyáros: nagybani termelés és kivitelképességért.

k) A vegyészeti ipar csoportjában: „Union” vegyipar részvénytársaság, Maros-Szalatina, — verseny és kivitelképességért.

l) Az élelmi cikkek csoportjában: Neuman testvérek aradi gősmalom-tulajdonosok, — kivitel és versenyképességért. Bing Ede szilvóriumfőző és bortermelő, Arad.

Kiállítási éremet

kaptak:

a. Az előadó művészet csoportjában: Braun János, Kemény Manó, Tóth Sándor szegedi, Petrov Antal temesvári hangszerkészítők.

b. A közművelődés csoportjában: Kölcsey közművelődési egyesület, Arad, — elért jeles eredményekért.

c. A közoktatásügy csoportjában: Antolik Karoly volt aradi tanár: jó munkáért. Eszernád megyei püspöki papnevelői intézet: ügybuzgó tevékenységért. Gáspár János temesvári főreáliskolai tanár: jó munkáért. Temesvári iparos tanonciskola: kiváló rajzbeli eredményekért.

Nagy Sándor liceumi tornatanár Arad — fontos javításokért.

Temesvári nyilvános első fokú ipariskola, nagyváradai iparos tanoncziskola, Mann Jakab dr. szegedi bábaképesdei igazgató, szegedi kisededovó jótékony nőegyesület kisededovó intézetei.

d. Az egészség- és gyermeknevelési ügy csoportjában:

Bácskay Béla dr. aradi tehénhímző termelő intézete, — versenyképességért.

Temesvár város, Temes vármegye: haladásért az egészségügy terén.

e. A mezőgazdaság csoportjában:

Sulkovszky József herceg, nagybirtokos, Pankota, — jeles minőségű terményekért.

Löwinger Lipót, Löwy Aron és fiai b. osabai, Jeszensky Béla temesvári birtokosok, Temesvár város helyi bizottsága.

f. A gyümölcsészet és kertészet csoportjában:

Sulkovszky József herceg, Pankota, — kitűnő termelésért.

g. A dohánytermelés csoportjában:

Justh Gyula (Tornya),

Károlyi Tibor gr. (Simánd),

Károlyi István gr. (Sámson),

Montág Sándor (Dombegyháza),

Montag Henrik (Tót-Bánhegyes),

Purgly János (Sofronya),

Récs János (Dombegyháza),

Solyóssy László tr. (Boroajenő),

Széchényi János (Kistalud),

Végh Aurél (Dombegyháza) és

Wenkheim Frigyes gr. (Uj-Kigyós),

— valamennyien okosertő dohánytermelésért.

h. A vízépítkezés, halászat és turista-ügy csoportjában:

Alsó fehér-kőrösi árm. társ. (Gyula.)

i. A szőlőszet és borászat csoportjában:

Bóér Jenő dr. (Tóvis),

ösv. Dietzgen Anna (Magyarád),

Nagy Zoltán (Paulia), — valamennyien jelesen kezelt borokért.

j. Az erdőszet és vadászat csoportjában:

MunkH. és fiai fakereskedő, Maros-

Szalonta, — belterjes gazdálkodásért.

— Békés vármegye, Károlyi Alajos gr. er-

dődi uradalma, Liptay Frigyes br. perjámosi

uradalma, Temes megye mezőgazdasági helyi

bizottsága.

k. A vas- és fémipar csoportjában:

Ifj. Hőnig Frigyes, Arad, — jó munka és fontos javításért. Tóth Sándor orosházi

lakatos jó munkáért.

l. A falpar és butor-dekoratív ipar csoportjában:

Berán Antal aradi kárpitos, — szép és jó munkáért.

Ingerl Alajos (Lippa), Juhász Antal (B.-

Csaba), Reisz és Porjess (B.-Csaba.)

m. A hőipar csoportjában:

Kovács Károly (B.-Csaba): jó islés, jó

munka és haladásért.

n. A fonó és szövőipar csoportjában:

Gbüök Dezső Arad, jó munka és is-

lésért.

ny. A ruházati ipar csoportjában:

Gruber István aradi fodrász, kitűnő

munka, jó islésért és haladásért.

Bunyov János (B.-Csaba), Gog Béla (Gyula),

Kun Gábor (Mezőtur), Kosnyák Mihály

(B.-Csaba), Ifj. Pallog Péter (Gyula), Remete

József (Gyula), Spalek József (Orosháza),

Veszelska József (B.-Csaba).

o. A papír- és sokszorosító ipar csoportjában:

Réthy Lipót és fia, kö- és könyvnyom-

da, Arad, jó munkáért.

p. A hadügy csoportjában:

Arad, és vidéki iparosok bõr-

ipari szövetezete, Arad, jó munkáért.

q. Az élelmi cikkek csoportjában:

Széchényi-gözmalom részvény

társaság Arad, versenyképességért,

Réthy József utóda, pálinkaégető, Rad-

na-Lippa.

Jontz Ferencz, Weisz Mór és társa (B.-

Gyula).

r. A műkedvelők csoportjában:

Bohus László br., Világos, fényké-

peiben nyilvánulóművészi islésért és technikáért.

Elismerő oklevelet

kaptak:

a) A közművelődés csoportjában:

Békés vármegyei közművelődési egyesület, biharmegyei népnevelési egyesület, délmagyarországi természettudományi társulat, buzgó működésért.

b) A közoktatásügy csoportjában:

Arad szab. kir. város községi iskola-széke, a tanügy fejlesztéséért.

All. segélyezett községi polg. leány iskola Makó rendes dolgozatukért. I-50 polgári iskola Szeged: mértani rajzitanításért. Szegedi felső keresk. iskola. Vingai községi népiszkola: haladásért. Kereskedők tanoncziskolája Makó: nagy gondosságu rendért. Orosz Ferencz temesvári realiskolai tanuló szorgalmért. Aradi városi iparos-tanoncziskola jó vezetés és sikeres tanításért.

Zárai Odön ig. tanító, Arad jó munkáért.

c) Az egészség- és gyermeknevelési ügy csoportjában:

B.-Csaba község mérnöki hivatala. Réthy Béla b. osabai gyógyszerész: haladásért.

d) A mezőgazdaság csoportjában:

Csanádmegyei gazdasági egyesület, Makó: kőhasznu tevékenységért. Forster Elek földbirtokos, Dombegyháza: jó termelésért. Náray Tamás földbirtokos, Földeák: jó termelésért. Purgly Lajos tompai, Purgly László kunágotai, Vajda Lajos kunágotai földbirtokosok: jó termelésért. Vingart város: jeles minőségű termelvényekért.

e) A gyümölcsészet és kertészet csoportjában:

Rács Jakab Lippa: haladásért.

f) Az állati termékek csoportjában:

Adelmann Adám Arad-Mácsa, mészért.

Bartha József, Kis Vendel és Vágó Pál (M.-Bánhegyes) mészért; Hajdu András (Nagy-lak) kaptáért.

g) A vízépítkezés, halászat és turista-ügy csoportjában:

Arad megyei ármentesítő-társulat, Kisjenő, — az ármentesítés terén kifejtett kőhasznu működésért.

Fekete-kőrösi árm. társ. (N.-Szalonta), Száraször társulat (Makó), a vízmentesítés terén kifejtett kőhasznu működésért, a gyomai és kigyós-osabai árm. társulat.

h) A szőlőszet és borászat csoportjában:

Elcs Armin, Arad,

Faragó Imre, M.-Kovácsháza,

Kalikin János, Vinga,

Polereczky Ferencz, Makó,

Rombay Zsigmond, Pankota, — valamennyien jól kezelt borokért.

i) A bányászat és kohászat csoportjában:

Dobiaschi József, Arad.

j) A gépipar csoportjában:

Niedermyer Antal, Elek, — jó munkáért, Reiter Ferencz, Hita János (Szarvas) Tekay Pál (Mezőtur).

k) A közlekedés és közuti járművek csoportjában:

Fiby György kocsigyártó, Arad,

Hidvéghy Pál, kocsigyártó, Arad, — mindketten jó munkáért.

l) Az építési ipar csoportjában:

Csekő Lajos (Mezőtur), Kristóf és társai (Orosháza).

m) A ruházati ipar csoportjában:

Müller János Uj-Szt-Anna, jó munkáért.

Biró István (Mezőtur), Barta Károly (Mezőtur), Dellin és Mongos (Vinga), Dávid Géza (Endrőd), Krissán András (Gyula), Turi Károly (Gyula).

n) A vegyészeti ipar csoportjában:

Kutsokera Jakab (B.-Gyula).

o) Az élelmi cikkek csoportjában:

Oertl Károly, Arad,

Reusz Mór és testvére, Arad,

Bauer Géza, Magyarád.

p) A néprajz és házi ipar csoportjában:

Aradi ker. bisottság, — faipari jó munkáért.

Koszilkov Lipót és neje (Vinga) Békés-megyei helyi bizottság.

Közreműködők érdemét

kaptak:

a) A közoktatásügy csoportjában:

Körmendy József és

Kövcsy Ignác főgymnásiumi taná-

rok, Arad, — ügybuzgalomért.

Nesnera Aladár fa- és fémipari szakiskolai igazgató, Arad, — helyes irányu vezetés és kiváló gyakorlati eredményekért.

Reinhart Kálmán aradi ipariskolai tanár, — kiváló, eredményes tanításért.

Simonffy Aladár aradi ipariskolai tanár, — kiváló eredményes tanításért.

Schäffer György lippai elemi iskolai igazgató: szorgalmáért. Simonkay Lajos dr., Budapest: ügybuzgóságért.

b) A mezőgazdaság csoportjában:

Kriek Aladár urad. felügyelő, valamint a mezőhegyesi ménésbirtok igazgatója és tisztviselői kara.

c) A szőlőszet és borászat csoportjában:

Mayer Henrik szőlőszeti és borászati felügyelő, Ménécs, — sikeres közreműködésért.

d) Az erdőszet és vadászat csoportjában:

Schwab Sándor arad-csáki m. kir. főerdész, — buzgó fáradozásért.

Barlay Sándor, Marost Ferencz, Röhrich Márton, Szenes József lippai főerdőmesterei tisztviselők.

e) A hadügy csoportjában:

Schäffer János őrmester, Arad, — a hadseregbeli kiállítás tartama alatt teljesített szolgálataiért.

f) A néprajz és házi ipar csoportjában:

Horváth János (Gyula), Kosilkov Lipót (Vinga).

—

—

—

Millenniumi nagy érdem

kaptak:

Bohus László báró Világos,

Halmay Andor Kúvia,

Hermaan Gyuláné Györök,

Nádasdy Ferencz gróf Györök,

Sulkovszky József herceg Pankota,

Stark Adolf (B.-Csaba), — valamennyien jó szőlőtermelésért.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

főherceg uradalmainak alkalmazottai, a mesőhegyesi tenyésztés érdemes vezetője.

A hizott szarvasmarha kiállításra ugyan csak közreműködési érmet a mesőhegyesi kir. ménes-uralom igazgatósága és tisztikara. A tenyészjuhok kiállításán: Kiss Tamás varsándi intőző és Csóry Sándor, Urmény (gróf Hunyadi Imrénél.)

c) A hizott juhok kiállításán:

Dizsoklevelet

kapott József főherceg kisjeudi uradalmának anyaga kiválóságáért, ugy tiszta tenyésztésében, mint keresztelésében hislalásra kiválólag alkalmas faj képzéséért.

Millenniumi nagy érmet:

Almásy Dénes gr. gyulavár-varsándi uradalma.

d. A baromfi kiállításán:

Kiállítási érmet

kapott:

A tőzl Peter Arad, sárga cochinokért, fehér langshanokért, olaszokért és minorokért.

Fábián Lajos, Arad, emendi ludakért.

Ugyancsak kiállítási érmet kapott az árpa-kiállításán:

Páskert Henrik, Seprősa, ilmiczi árpáért.

Nemkülömben a komló-kiállításán:

Sulkovszky József herceg, Pánskóta, jó minőségű komlóért.

As iparostanonczok, segédek és munkások, időleges kiállításán:

a) A tanonczok közül első díjat (2 arany) kapott Bichel Emil, Arad; 2-ik díjat (1 arany): Csirmadia Béla, Csorba Kálmán, Galgóczy József, Herbster János, Osváth Antal és Schich Mátyas, valamennyien aradiak.

b) A segédek kiállításán első díjat kaptak: Benedek Sándor, Bögdanits György, Csermann Géza aradiak 8-8 aranyat, Somogyi Sándor, Arad, 10 aranyat, Samel László, Arad, 2 aranyat. Második díjat kaptak: Berán Béla (Arad) 2 aranyat, Eberwein József (Arad) 1 arany, Matsinger József (Arad) 1 arany, Piller József (Arad) 1 arany, ifj. Biedl Odón (Arad) 2 arany, Sváb Agoston (Arad) 1 arany. Harmadik díjat nyertek a következő aradi segédek: Kovács Károly, Modliba Viktor, ifj. Radocsányi János, Schrayner Lőrincz, Undy Antal.

Emlékkönyvet kaptak a segédek közül: Fock Róbert és Moláth Ede, as inasok közül: Brueker József, Juhász József, Szakasser Dávid, Schneider József aradiak.

Ugyancsak emlékkönyvet: Christian Deszö és Osváth Antal, mindketten aradiak.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

November 17. —

Nyugaton csapadék. — Fagyment körüli hőmérséklet.

Korotnayt letartóztatták.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 16.

Korotnay Arpad drt, a halottrabló orvost, a rendőrség tegnap délelőtt letartóztatta nyomban át is kísértette az ügyészhez. Vele egyidőben kísértette át a rendőrség büntársát Török Linát is.

Korotnay orvos, tegnapelőtt egész nap, de különösen az esti órákban mindinkább olyan magaviseletet tanúsított, mely joggal engedett arra következtetni, hogy essét vesztette.

Az egyik perosben énekelt, a másik perosben pedig levetette magát az egyik pamlagra s folytonosan kiabált:

— Papot hozzatok, papot! . . . Lelki vigaszra, sok lelki vigaszra van szükségem.

Majd ismét fölingrott a pamlagról s ügy-

ről úgy beszélt, mintha az nem is vele esett volna meg.

Egy-egy félóra után ismét csak ledől a arról kezdett beszélni, hogy ő tulajdonképpen már rég leszámolt volna önmagával, de van egy nagy számadása, előbb ezzel kell késsen lennie.

— Mitéle nagy számadás az? — kérdezték tőle.

— Hát a Wimmer-fiu k ügye, a kiknek gyámjuk vagyok. Azt találnak még mondani, hogy ezeket is megloptam.

Majd ismét arról kezdett beszélni, hogy most jön csak arra a gondolatra, hogy a rendőrség vele szemben tulajdonképpen igen humanosan járt el. Nem tartóztatta le mindjárt, de még nem is helyezte mindjárt rendőri felügyelet alá. Mindez — úgy mond — valószínűleg azért történt, hogy kényelmesen elpusztíthassam magam. De nem tettem. Nem volt lelkierőm hozzá. Tudom, hogy a bűnért bünhődni kell, de meg aztán ráérek arra, ha majd vége lesz a dolognak, vagy pedig akkor majd meggondolom a dolgot s élni fogok tovább. Lesz még miből . . .

Alighogy ezeket elmondta, hirtelen fölingrott s kimondhatatlan nagy idegesség vett rajta erőt. Nagy főtájásról panaszkodott. Egész viselkedése olyan volt, hogy a detektívek is bajtól tartván, gyorsan orvost hívtak. Az orvos ajánlotta neki, hogy menjen egy kissé a szabad levegőre.

— Mikor még emberek járnak lent az utcán? — kérdezte Korotnay.

— Akkor hát tegyen borogatást.

Est a tanácsot megfogadta és esti 10 óra után ágyba feküdt. Előbb azonban el kezdett imádkozni. Nem tudott sehogysem elaludni. Kérte az őrszetére kirendelt két detektívet, hogy hagyják magára. Ezek persze nem tehettek ennek a kérésnek eleget.

— Jól van, ha önök nem mennek ki a szobámból, akkor nem fogok aludni. — Es meggyújtotta a lámpát. Mikor látta, hogy a detektívek szivarra gyujtanak, odaszólt: — Kérem itt, az én szobámban, ne dohányozzanak.

A detektívek nemsokára le is tették szivarjukat, de Korotnay, úgy látszik, nem vette ezt észre, mert rendkívül izgatottan ugrott ki az ágyából s szólt oda a detektíveknek:

— Mondtam már s kértem, hogy itt ne szivarozzanak. Ertik? — s elkezdett olyan nagy zajt csapni, hogy a házbéliek is figyelmessé lettek a zajra.

Ezután körülbelül két óra hosszat járt föl s alá szobájában. Nagyon izgatott volt s egyre kérdezte:

— Hát még nincs reggel? Meddig tart még ez az éjszaka?

Csak nagy rábeszéléssel tudták rávenni, hogy fekdjön le ismét.

Tegnap reggel öt órakor már talpon volt. A takarítónéjával akart beszélni, de ismét nagy izgatottság fogta el, mikor látta, hogy a takarítónő mellett is két detektív van. — Az egész lakásomat megtöltötték detektívekkel.

Aztán nem nyugodott addig, míg a lapokat nem hozták neki. Mohón olvasta a lapok közleményeit s aztán így szólt:

— Na ugyan, velem alaposan végeztek. Később ledől az egyik székre s folyton imádkozott.

Egész délelőtt nem szólott többé egy szót sem. Tíz óra után felkereste a bátyja: Krick Aladár Mesőhegyesről, de azzal is már csak keveset beszélgetett.

Ozinkostársát, Török Linát szintén tegnap délelőtt vitték át az ügyészhez.

Mielőtt Korotnayt elvitték, pár perccel azelőtt robogott el egy másik borkocsi, a kísért szemű, sápadt arcú szobaleánnyal.

A rendőrség Korotnay Arpad s Török Lina bűntudgyében az előnyomozatot részben befejezte s az előnyomozás eddigi eredményéről szóló

iratókat tegnap délben küldte át az ügyészhez.

Az előnyomozást a rendőrség némely dolgokra nézve, még folytatja, mert egyes körülményeket, a melyek a vizsgálat végleges eredményére nagy fontossággal bírnak, tisztába kell hozni.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.)

Korotnai Arpad dr.-ról az a gyanu is felmerült, hogy a megloptott Patsunét megmérgezte, valamint az is, hogy hasonló halottkifosztást esetleg előzőleg többször is elkövethetett. A vizsgálatot ebben a tekintetben néhány régi gyanus esetre kiterjesztették.

HIREK.

Arad, november 17.

Vonatok indulása		Vonatok érkezése	
ARADRÓL:		ARADRA:	
Budapestre gyv. reg.	8.18	Budapestről svv. reg.	8.05
" svv. de.	11.30	" svv. du.	8.55
" tv. du.	8.58	" gyv. este	8.58
" svv. este	9.35	Csabáról (péntek) reg.	7.—
Csabára (péntek) de.	12.—	Szolnokról tv. reg.	9.10
Szolnokra vv. reg.	5.10	" svv. este	8.47
Tövisre svv. reg.	6.30	Tövisről vv. reg.	6.54
" svv. du.	4.30	" gyv. reg.	8.08
" gyv. este	7.02	" tv. de.	10.50
Seborsinra vv. du.	2.30	" svv. este	8.55
Temesvárra svv. reg.	6.30	Badnáról tv. du.	8.12
" svv. de.	11.35	Temesvárról vv. de.	10.43
" vv. du.	5.—	" svv. du.	8.44
Szegedre svv. reg.	4.45	" svv. este	10.55
" svv. de.	8.46	Szegedről svv. de.	8.45
" vv. du.	4.10	" svv. este	6.42
N.-Halmagyra svv. reg.	6.35	" svv. éjjel	10.25
" vv. de.	11.55	N.-Halmagyról svv. de.	8.08
" svv. du.	4.50	" vv. de.	11.05
M.-Hegyesre vv. du.	2.30	" svv. este	6.34
		M.-Hegyesről vv. du.	12.50

November 17. Kedd. Róm. kath. naptár: Gergely. — Protestáns naptár: Gergely. — Görög-keleti naptár (november 5.): Gallus. — A nap két 7 óra 12 perczkor, — nyugszik 4 óra 30 perczkor. — A hold két 2 óra 37 perczkor, nyugszik 4 óra 31 perczkor.

November 22. Az iparos ifjak táncestélye (Fehér Kereszt.)

November 29. Köztörvényhatósági bizottsági tagválasztások a IV-ik kerületben.

December 1. A nagyhalmagy-brádi vasút ünnepélyes megnyitása.

Szabadságbarozli emléktárgyak országos múzeuma (színházipület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Különszék-nyitva nyitva van szerdán és szombaton 2—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— Személyi hírek. Csikós Alajos vezérőrnagy, dandárparancsnok a hási eszred volt parancsnoka, vasárnap Budapestről Aradra érkezett több napot tölt városunkban. — Goldis János g. kel. román püspöki helynök, országgyűlési képviselő, Aradon tartózkodik. — Adorján Sándor a „Nemzet” segédszerkesztője Aradról visszautazott a fővárosba. — Mártonffy Márton országos ipariszkolai főigazgató vasárnap Aradon tartózkodik.

— A királyné nevenapja. E hó 19-én, csütörtökön ünnepli nevenapját felséges királyasszonyunk. Erzsébet napján a minoriták aradi templomában is fényes istentisztelet lesz, melyet Csák Csirjek dr. tartományi rendfőnök tart s melyre a hatóságokat, hivatalokat, egyesületeket és testületeket is meg fogják hívni.

— Kisjend vendégei. Orleansi, Fülöp herceg és fiatal neje Mária Dorottya főhercegnő szombaton reggel 6-óra 59 perczkor érkeztek Kisjendre külön udvari vonaton melyet Kétegyháztól Vas Gusztáv forgalmi főnök vezetett. Az indóháznál nagy embertömeg várta a főhercegi vendégeket s dörgő éljenzéssel fogadta a kétegyháza felől berobogó vonatot. A fiatal párt Libits uradalmi igazgató, Péczely Elek főszolgabíró, Jédes Elemér szolgabíró és Tabaajdy királyi járásbíró fogadták az uradalom tisztikarának teljes száma élén. A felséges pár egyenesen József főherceg lakházába hajtatott, melynek bejárata előtt szintén százakra menő nép üdvözölte a várva várt vendégeket. Az aradi hétfői ujság tudósítása szerint

szegi pár még szombaton délelőtt kizárta az ágyai kápolnához, melyet a fenséges korán elhunyt fia emlékére emelt s ott állgatott. Ez a tudósítás azonban — mint es helyről értesülünk — tévedésen alapnert az orleansi pár ma reggel megylő ször az ágyai erdőbe. — Teon különben azt jelentik még nekünk, hogy nap nagy vadászat volt a gyarmati ben, melyen 500 vad került terítékre. Vazat után fényes estebéddel ünnepelték meg yönyörüensikerült mlatságot. Tegnap a szin ci erdőben volt szintén igen jól sikerült vadászat, elyen az orleansi páron kívül részt vettek: é czely Elek főszolgabíró, Tabajdy Gyula ár. járásbíró, Liebits Adolf uradalmi igazgató, Ulrich Antal felügyelő, Bajer Antal gyógyszerész és még néhányan az uradalom intézőségéből.

— Ortutay Gyula utóda. A közel jövőben megüresedő aradi főszolgabírói állásra megindultak már a dolog iránt érdeklődő közönség körében a jelölések. A lapok is emlegettek már erre az állásra több jelöltet, de aligha az igazit. Mi úgy tudjuk, hogy a megye intéző körében még nem is foglalkoztak az utód kérdésével, annál kevésbé állapodhattak meg egyik vagy másik pályázó jelölésében. Sőt azt is egész bizonyossággal irhatjuk, hogy az aradi főszolgabírói állásra még eddig nem is történt jelentkezés, bár kétségtelen, hogy a jelenlegi járási főszolgabírók közül akadni fognak néhányan, kik e díszes állásra számot tartanak. A fiatalabb nemzedéknek eszerint valamelyik vidéki főszolgabírói állás jut, és pedig legnagyobb valószínűség szerint a nagy-halmágyi. Erre az állásra már is vannak öt en aspiránsok.

— Bolgár kormánybiztos Aradon. A bolgár kormány a szöböltványok készitési módjának tanulmányozására kiküldte Fetov Dragomir bolgár szöböltvényi felügyelőt, ki e czélból Aradra utazván, érintkezésbe lépett Vargha Imrével, a paulis-baraczkai szöböltvénytelep igazgatójával, kinek utmutatásai alapján az oltási eljárásról alapos gyakorlati ismereteket szerzett. Kiküldetése most véget érven, a kormánybiztos visszautazik hazájába, értékesitven azon ismereteket, miket a magyar nemzet földjén szerzett. Ez alkalomból vasárnap délben az orazagos szöböltvénytelep tisztikara a távozó vendég tiszteletére fényes bucsulakomát rendezett a „Fehér Kereszt” vendégében, mely lakoma kedélyes hangulat között a késő délutáni órákig tartott. A lakomán Fetov magyar nyelven mondott köszönetet a lovagias, művelt magyar nemzet vendéglátásának s főleg a szöböltvénytelep igazgatójának, mely kiküldetés eredményességét lehetővé tette. A felköszöntőre Vargha Imre igazgató válaszolt, éltetve a bolgár kormányt.

— Jegyzői vizsgák a vármegyénél. Folyó hó 18-án veszik kezdetüket az aradi vármegyeházán a jegyzői vizsgák, melyre már eddig is nagy számban jelentkeztek. A vizsgák két napot vesznek igénybe, első nap az írásbeli, második nap a szóbeli tartatik meg. A vizsgáló bizottság elnöke Szathmáry Gyula kir. tanácsos a ispán.

— Beoltottak statisztikája. A főorvosi hivatal az 1895. évi október hó 1-jétől 1896. évi október 1-ig történt beoltásokról statisztikát állított egybe, mely a következő számadatokat tünteti fel. Beoltott ez idő alatt összesen 2358 egyén és pedig 1223 fi, és 1131 nő. A szám a kerületek szerint következőképp oszlik meg: I-ső kerületben első oltásban részesült 297, újraoltásban 339 összesen 636 egyén és pedig 438 fi és 198 nő. A II-ik kerületben első oltásban részesült 191, újraoltásban 331, összesen 522 egyén és pedig 241 fi és 281 nő. A III-ik kerületben első oltásban részesült 352, újraoltásban 390, összesen 742 egyén és pedig 308 fi és 434 nő.

A IV-ik kerületben első oltásban részesült 272, újraoltásban 182, összesen 458 egyén és pedig 286 fi és 222 nő. Magán orvosok által beoltott összesen 55 egyén.

— A néma park. Hogy eltűnt a fákról a zödelő lomb, elhidegült a nap melege, eltűnt be die az éet is. A csupasz fák, zörgő avar birodalma csendes lett s benne ur a némaság. A mult napjainak, midőn a katonazene hangjai mellett százával hömpölygött utai a közönség, utolsó bucsuzatója az az átirat, melyet Mayer Quido ezredes, a házi ezred parancsnoka intézett Salacz Gyula polgármesterhez. Az van ebben megírva, hogy a katonazene a tavasz ébredéseig nem játszik a parkban. Hogyan is illenék éltetadó, pezsgő muzsika a zörgő levelek melancholikus zörgéséhez.

— Piros fülek. A szerelmi és egyéb esetekben csak a fülig szoktak elpirulni, a pirulásnál a fül az a véghatár, a melyen túl csak a legmerészebb irók mernek menni. Hanem van idő, mikor a fülek is belemennek a pirulásba, vagy talán hevesebben a pirulás megy át a fülbe mikor a csipős hideg szél ecsetje hat rájuk. A tél és a hideg ezer poetikus dolga között ez a legpoetikusabbak közé tartozik; természetesen nem a nagy és előálló fülek, mert ezeken a legnagyobb pirosság sem segít; hanem azok a kicsi szabályos fülek a miknek colorit-jával semmi se versenyezhet. Így mostanában, amikor a magas Medici vagy Stuart gollérből ki-kibukkan egy kis enni és harapnivaló pirosság, a mely a szöke haj háttéréhez épp oly gyönyörűen illik, mint a feketéhez, vagy a mikor az egész fül teljes rózsaszínű imponáns mivoltában ragyog e ő, gourmand legényemberek szemének bő táplálékot nyújt a hideg szél, a melynek egybéként alig van jó tulajdonsága. Főlöszleg ilyenkor gyémántos, korallós függőket a fülbe tenni; remek ékszer ekkor maga a fül; ha egyébként csak alkatrésze a szépségnek, most, a mikor az arcot is fölülmulja festői pirosságában, maga a szépség. Aztán még egy tekintetben is szöbb a fül piros színpompája, mint az arcos; mert ez lehet mesterséges kendőzött pir, az meg a valódi természetes szín, a miben a hideget és a csipős szelet a világ semmi pirosítója utól nem éri.

— Korcsmázás után. A kisjenői járás Várdás közegében — úgy írja levelezőnk — az émult szombaton felakasztotta magát Vékás József 45 éves földmives és mire levágták, halott is volt. Az öngyilkos végzetes tettét megelőzőleg két nap és két éjszaka szakadatlanul a korcsmában ült és 15 frt megtakarított pénzcskéjéből el is dobált 8 frtot. A hosszú korcsmázás után hazament s a padláson felkötötte magát. Felesége és hét gyermeke sir utána.

— Pályázat arénydíjra. Az aradvárosi kapitányi hivatal pályázatot hirdetett az évenként kitűzni szokott arénydíjra. Pályázhatnak oly cseledek és szöigalók, kik 18 évüket betöltötték s 20 évüket még meg nem haladták, továbbá egy helyen egyfolytában legalább három évig szölgáltak s ez idő alatt jó viseletük és erkölcsöségükkel gazdáik dicséretét kivívták. A kérvények deczember hó 1-15-ikéig nyujtandók be a főkapitányi hivatalnál.

— Megégett koldusasszony. Pécskáról írja tudósítónk, hogy ott pénteken a déli órákban valósággal korom má égött egy Száva Julia nevű 60 éves koldusasszony. A szerencsétlen öregasszony, aki különben már hosszabb idő óta csendes örült volt, Megyes István pécskai gazda házában volt tartáson havi 4 frtért, mit Pécska községe fizetett a gazdának. Száva Juliának közös szöbjája volt egy másik koldus asszonnyal, valami Borsos Katalinnal. Együtt éledégték itt ketten a falu kegyelméből. A minap megtörtént, hogy Száva Julia magára maradt otthon, a társa Aradra jött be az öccsét meglátogatni. Ezalatt történt a szerencsétlenség mit a házbeliek így adnak elő: Péntek délben harangozaskor ebédet vitt Megyes Istvánné a koldus asszony szöbjába, egy fél óra mulva pedig Örszi leányt küldte be hozzá megtudakolandó, nincs-e vizre, vagy más egyébre szüksége? Nehány pillanat mulva lelkendezve rohant vissza a leányka, messziről kiáltva: édes anyám, nagy tűz van a szöbjában, jöjjön kend! Az egész család a szegény koldusasszony szöbjába rohant, s ajtót nyitván hajmeresztő látvány tárult szemek elé. A szegény asszony

csupa láng volt, akár egy élő fánya. Háttal az ajtó felé fordulva állott s hogy a fojtó füsttől meneküljön — fejét a szekrénybe dugta és így szenvedte végig a legborzasztóbb kínokat egyetlen jajkiáltás nélkül. Mire a háziak segítségére siettek, alig volt már benne élet. Nemsokára ki is szenvedett borzasztó kínok között. Senk Ferencz főszolgabíró és Reitter Odön dr. nyomban vizsgálatot tartottak s megállapították, hogy a szerencsétlenül járt asszony ruhája a takaréktüzhelytől fogott lángot.

— Megszönt sertésévész. Csermőn már hosszabb idő óta nem fordult elő a sertések között betegedési eset. Most csak az állatorvost várják vizsgálatra, azután feloldják a forgalmi korlátozásokat. Csermőn nem nagy pusztitást vitt véghez a járvány.

— Az éksze. tolvaj. Nagy lopás történt a napokban Buttyin községében, melyet azonban a csendőrség erélyes nyomozása rövid idő alatt napfényre hozott. Mathécse György pékmester nejének szekrényéből eltűnt egy szép napon egy arany óra láncostul, két arany karperec és három arany gyűrű körülbelül 436 frt értékben. A káros eintén a háznép körében tartott kutatót, de eredménytelenül, mire a csendőrségnél tett jelentést, melynek részéről Köteles csendőrsparancsnok már másnap kiderítette a tolvajt, Brauchler György péklegény személyében, ki tettét bevallván, egy szalmakazalban elrejtve tartott ékszereket egy karperec kivételével melyet elzalogosított, elő is adta. A tolvajt átadták a butyini járásbírósnak, melynek részéről Dunka kir. vizsgálóbíró, vezeti a vizsgálatot.

HYMEN.

— **Abrahám Ignác pozsonyi kir. aljárásbíró** tegnap délelőtt lépett az aradi anyakönyvvezetői hivatalban polgári házasságra Szilágyi Ilona kisasszonnyal, Krivány János vármegyei árvaszéki pénztárnok műveltlekü gyámleányával. A városháza kis terme szorongásig megtelt az esküvön előkelő közönséggel. Koszorúparók voltak Rozsnyai Ilona kisasszony Jerina Károlylyal, Leopold Edith kisasszony Bézsán Kornél dr. ral.

— **Székács István oroshási földbirtokos** a napokban vezette oltárhoz Zilahi László oroshási postafőnök bájos leányát, Margit kisasszonyt.

— **Gróf Gyula**, az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár makói fiókjának pénztárosa, a napokban esküvőt hűséget Szabadkán Balázs Anna kisasszonnyal.

GYÁSZROVAT.

† **Valerian Zeigmond**, csász. és kir. huszárezredorvos elhunytáról vettük öszinte részvétellel az alábbi gyászjelentést: Valerian József, Nustbaum Valerian Matild mint testvérek saját, ugy Valerian Stefi, Zsiga és Laczi mint unokaöccsök, ugy számos rokonaik és jóbarátaik nevében is fájdalmas szívvel tudatják a szeretett testvér, nagybátya és rokon Valerian Zeigmond, csász. és kir. ezredorvos a: 5-ik huszárezrednél, folyó évi november hó 14-én, Budapestén életének 39-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hált tetemei november hó 16-án, délután 3 óraker fognak Világoson a róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyázmise áldozat folyó hó 17-én fog a világosi róm. kath. szentegyházban az egek Urának bemutatatni. Arad, 1896. november 15. Nyugodjék csendesen!

† **Vlajkovits Pálné** elhunytáról vettük részvétellel az alábbi gyászjelentést: Vlajkovics Pál, Arad szab. kir. város pénztári ellenőre és gyermekei Velimir, Döme, Dusan és Milan, továbbá nagynénje ösv. Rimszky Danicsa özül. Brankovits, ugy a maguk, valamint számos más rokon ösmertős és jóbarátaik nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják a hön szeretett hitves, anya rokon és barátó Vlajkovits Pálné özül. Csucsán Erzsébetnek, folyó évi november hó 15-én, délutáni 1 óraker, életének 57-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott hált tetemei folyó évi november hó 16-án, d. u. 8 óraker fognak belváros Kossoru-utca 8-ik számú házból a helybeli felső gör. kel. szerb közsirkertben örök nyugalomra tetetni. Örök áldás és béke lengjen megbocsúdíhetlen drága porai felett! Aradon, 1896. évi november hó 15-én.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A korcsolyázó egyesület közgyűlése. Mozgalmas közgyűlése volt vasárnap délelőtt 11 órákor az aradi korcsolyázó egyesületnek, melyen több nevezetes tárgyon kívül a tisztikar megválasztása volt napirendre tűzve. Az ülésen Boroš Vida igazgató elnökölt. Jelen voltak Tedeschi Viktor, Sorbán János, dr. Sallay Béla, Schaffer Győző, Szerényi János Faragó István, Isztray Géza, Vannay Gyula, dr. Vertán Oszkár, Steinitzer Károly, dr. Sallay Károly stb. Boroš Vida igazgató megnyitván a közgyűlést, felkéri Tedeschi Viktort az évi jelentés előterjesztésére. E jelentés felváltja; hogy az 1895-től 1896-ig terjedő korcsolyázó évadban a rendes tagokon kívül 2196-an vették igénybe a jégpályát, a nyár folyamán a csónakázást pedig 8232 egyén. A pénztár állása a következőképp alakult: Bevétel — az 1892 forint 26 krajczár maradvány hozzászámításával — az 1895/96. évben 4682 frt 64 kr. ezzel szemben kiadás volt 1991 frt 27 kr. a pénztár jelenlegi álladéka tehát 2691 frt 37 kr. Ez összeg hovatfordítása felett folytatott eszmésere eredményeképp a közgyűlés kimondotta, hogy azt a korcsolyázószarnok kibővítésére fordítja. Tedeschi Viktor és Sorbán János indítványt tettek az iránt, hogy a korcsolyapályán több villanyos ivilámpa alkalmazásának. A közgyűlés két lámpa felállítását határozta el. Végül a tisztikar megválasztására került a sor. Az elnöki széklet Vertán Oszkár vevén át, a megjelölt szavazás a következő eredménnyel végződött. Elnök: Boroš György. Igazgatók: Boroš Vida és Tedeschi Viktor, Pénztáros: Kabdebó Lajos. Ugyász: dr. Paris Lajos, Titkár: Dániel Endre. Választmányi tagok: dr. Sallay Béla, Steinitzer Károly, Probst Mihály, Lejtényi Sándor, Boroš Iván, Sorbán János, Vannay Gyula, ifj. Naechtnebel Odón, dr. Dánoky Nagy Lajos, Telmányi Emik, Dániel Desső, Ory Aladár. Számviszsgáló bizottsági elnök: dr. Vertán Oszkár, tagjai: Krivány János és Székely Salamon.

TANÚGY.

(—) Iskolaszéki ülés. M. P é o s k a községi iskolaszéki ülés — írja levelezőnk — folyó hó 15-ikén rendkívüli ülést tartott, melynek egyetlen tárgya az elnökválasztás volt. P o r s a s s a y Soma ugyanis az eddigi elnök állásáról sokoldalú elfoglaltsága miatt lemondott. Az iskolaszék méltányolta ügybuzgalmát s fáradhatlan tevékenységét, jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét eddigi működéséért, mire méltán rá is szorgalmát, mert az ő elnökösködése alatt három új tanítói állás szerveztetett, s felépült a felső nagy iskola három tanteremmel, tanítói lakásokkal; rendszeresített s hajlékot nyert a kisdudóvoda stb. s mind ez anélkül, hogy a közönségre nagyobb teher hárult volna. Az iskolaszék ezén rendkívüli ülésen elnökké egyhangulag S z a t h m á r y Géza plébánost választotta, ki — mint székfoglalójában mondá — annyira nagyra becsüli e bizalmát, hogy e nap emlékére a m. pécskai községi iskolába járó szegény soros tanulókat felségélyezésére 1000 koronás alspitványt tesz. Az iskolaszék a legszebb reményekkel néz az iskolaügy fejlődése felé. Az iskolaszéki ülésen a tagok teljes számban voltak jelen s azon ifj. D o n á t h János alelnök elnökölt.

MULATSÁGOK.

(=) Katalin bál Dombegyházán. Lassankint beröppölnék a tél gyönyöreinek első fecskéi s hírül hozzák az első bál káprázató, mámorító óvszakának közeledtét. Az aranykedélyű fiatalság lelkeiben megszületik az első gondolat s egy-két hét, tetté válik az eszmés csillogó fényűzőn körében. A maros-dombegyházi fiatalság már szárnyra bocsátotta az első hirmondót, mely küldetéséről a következőkben számol be: Meghívó. Maros-Dombegyházán a nagyvendéglő helyiségében folyó évi november hó 21-ik napján zártkörű táncmulatság tartatik. A rendkívül kedélyesnek ígérkező mulatság rendezőségének élén K o v á c s Károly, ifj. L á z á r János, B a l k u István és L e o h a n e r Nándor állanak. Belépti-díj:

Személyjegy 60 kr. — Családjegy 1 frt. 50 k. A tiszta jövedelem a róm. kath. népiskola javára fordítatik. Kezdeté este 8 órákor. Megjegyezzük, hogy az Aradról a Katalinbálra kirándulókat Battonyán a rendezőség kocsjai várják s röptik a mulatság színhelyére. Hány rózsás ajkon, pihető kebelben támad fel erre az első hírre valami különös érzélem?

(=) A m. pécskai önkéntes tűzoltó egyesület annak öröme, hogy a tűzek szezonja Pécska felett szerencsésen elvonult, f. hó 16-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy f. hó 28-án mulat egyet. E nap tartja meg szokásos Katalin bálját, mi évek óta egyik legsikerültebb mulatsága a pécskainak. Az eddigi jelek után itélve az idei sem fog a mulatság megett maradni. Közgyűlés után az egyesület testület tisztelt L a s e k u t s Marozell dr. főparancsnoknál s üdvözölte őt országgyűlési képviselővé történt megválasztása alkalmából.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Dóra, szimf. Szerda: Századvégi leányok, szimf. Csütörtök: Elizondó leány, Varázskögedő, Szép Galathea, operettek. Péntek: Csifra nyomorúság, szimf. Csiky Gergely emlékezése. Szombat: Három Kázmér, bohózat (először.) Vasárnap: Három Kázmér, bohózat (másodszor.)

* A holnapi előadás »Dóra« Sardonnak ez a hatásos jelenetekben megírt darabja holnap kerül másodszor színpadra Paulainé Adorján Bertával a címszerepben. Ajánljuk olvasóink figyelmébe az előadást, kik a minap nem látták mert nagy élvezetben részesülnek, oly kiváló művészetet fejt ki Paulainé ebben a szerepben. A darab többi szerepe is igen jól volt betöltve az első előadáson, mely így egészben is igen jó hatást tett.

* A vígczek, Leszkay számára mind jobb sluszokat kötnék. A jó előadás mulattató részleteinek a híre, mint tavaly Goldstein Száminál kundi a város legárvalebbi rétegeit is átjarni, azért mind teltebb ház előtt kerül színpadra. Az este a vasárnapi két szentolt ház után is a karzatokig megtelt a nézőtér. A jókedv csak úgy herogott a színház minden részében, ami természetesen csak növelte a játszó jókedvét.

* Verbuvalnak. Belle Iván, az épülő »Magyar színház« igazgatója már megindult az országban körutjára, hogy számon vegye kiket lehet szerződtetnie. Vasárnap este Aradra érkezett és mindjárt megnézte »A Kiárlány dragonyosa« előadását. Tegnap visszatért a fővárosba, de valószínűleg szerdán és csütörtökön megint itt lesz, hogy megnésson egy-két szereplőt a »Századvégi leányok« és a »Galathea« darabokban. Ugy értesülünk, hogy Csik Irén, Balla és Iványi iránt érdeklődik különösen a verbuvaló igazgató.

TÁVIRATOK.

Bánffy br. bécsi utja.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.) B á n f f y Dezső báró miniszterelnök bécsi utja kizárólag a trónbeszéd szövegének megállapításával függ össze. A miniszterelnök állítólagos nyilatkozata az imént megjelent osztrák hírlapcikkéről alaptalan.

A kormány munkaprogramja.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.) Mihelyt az új parlament működését megkezdzi, a kormány azonnal bejelenti munkaprogramját. Ennek főbb pontjai a következők:

- A közigazgatás újjászervezése.
- A közigazgatási bíróság életbeléptetése.
- A megyék, városok és községek újjászervezése.

Visszavágás Ugron Gábornak.

Budapest, nov. 16. (Saj. tud. táv.) A »Nemzet«-ben J ó k a i az alábbi levelet teszi holnap közzé.

Csak tegnap olvastam a »Hét«-ben, hogy U g r o n Gábor azt írta rólam na-lahol, hogy én a levett kalaomat tartom a kormány elé, hogy hullasson bele valami alamizsnát.

Erre a lapos vágásra azzal ríposztom, hogy elszámolom, minő áldozatokat hoztam én csak a legközelebbi három alatt jótékonyági, közművelődési és választásos intézményeinknek abból a jövedelemből, melyben engem nem a kormány de az olvasó közönség részesít. Kétezer koronás alapítványokat tettem a magyar tudományos akadémia, Kisfaludy-társaság, Petöfi-társaság, irói segélypénztár, hírlapírói egyesület, képzőművészeti társaság részére; kétezer koronát a fehér kereszt egyesület lelencházának ágyalapítására, ugyanannak ujabban kétezer koronát házépítésre; azután hasonló örszeget templomépítési (katholikus és protestáns), iskolai (katholikus és protestáns) célokra. Azonfelül évenként adózom ötszáz koronáig mindazon körüldékü egyleteknek, melyek tagul választottak.

Hát így k o l d u s k o d o é n. Már most elvárom Ugron Gábertől, hogy ő is — visszavágásul — el fogja sorolni, hogy hát ő mit adózott hazafias és közművelődési vagy jótékonyági célokra, dinasztiai nagy jövedelméből, egész majdnem félszázadra terjedő ifjú élete alatt?

Budapest, 1896. nov. 16.

Dr. J ó k a i M ó r

A miniszter elismerése.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.) W l a s s i o s Gyula dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter O s á n k y Viktor Háromszék megye kir. tanfelügyelőjének abból az alkalmából, hogy tankerületében a nagyszámú iskolai államosítások szerencsés keresztülvitelénél »örömmel szerevén tudomást a vármegye népoktatási ügyének fokozatos fejlődéséről és arról a helyes irányról,« melyet a kir. tanfelügyelő hivatalos eljárásában követ a napokban kelt leiratával elismerést nyilvánította.

Papszentelés.

Budapest, november 16. (Saj. tud. táv.) O s e l k a Nándor püspök budapesti érseki helynök november 23, 24, 25- és 26-ikán négy végzett teológust szentel föl pappá. A felszentelendők: Jäger Géza és Müller Lajos pécsi egyházmegyei végzett teológusok, továbbá Kornauth Bérard és M ó z e r Oszkár kapisztrán Szent-Jánosról nevezett szent-ferenczi végzett teológusok.

Megjutalmazott rendőr.

Budapest, nov. 16. (Saj. tud. táv.) A belügyminiszter S k u l e o s Antal II-od oszt. rendőrt 50 forinttal jutalmazta meg azért a bátor eszelekedésért, hogy szept. 3-ikán a Károly köruton saját élete veszélyeztetésével megfékezett két megvadult lovat s ezzel az élénk forgalmu utvonalon a nagyobb veszedelemnek elejét vette.

Bismarck leleplezéseire.

Berlin, november 16. (Saj. tud. táv.) H o h e n l o h e herceg a mai birodalmi gyűlésen válaszolt B i s m a r c k ismeretes leleplezéseire. Leleplezte t. i. az orosz-német szövetséget. Kijelentette erre vonatkozólag Hohenlohe, hogy ez a titkos szövetség még 1890-ben megszünt. Többet titoktartás miatt nem közölhet.

Ami a hatást illeti, melyet a legutóbbi teleplezések Németországnak a hármasszövetségben való helyzetére és több európai hatalomhoz való viszonyára gyakoroltak, erre nézve örömmel jelentheti, hogy a bizalmatlanság felhői, melyek az első pillanatban az érdekelt országok egyes rétegeiben mutatkoztak, ismét eltűntek és a viszonyt, mint az előtt, föltétlenül kölcsönös bizalom jellemzi. Eppen így Németországnak az oroszokhoz való viszonya sem szűnt meg jó és barátságos lenni.

Elfogott radikálisok.

Belgrad, november 16. (Saj. tud. táv.) Paisics Rankon és Maloparac Zivkon kívül, a kiknek elfogatását már jelentettük, még több tekintélyes radikalist fogtak el, mint a hajduk orgazdait. Paisics Ranko elfogatása óriási feltűnést kelt, miután neki nagy befolyása van a parasztok közt, ismételen aelnöke volt a skupstinának és annak idején a fehérsasrenddel, Szerbia legnagyobb rendjével tüntették ki.

Anarchista gyilkos.

Páris, november 16. (Saj. tud. táv.) A „Havas ügynökség” jelenti Athenből: Patrasban egy 40 éves ember az utcán megölte Frangopulo gazdag kereskedőt és egy Kollias nevű másik kereskedőt súlyosan megsebesített. A gyilkos, akit azonnal letartóztattak, azt mondja, hogy a szocialismus nevében cselekedett. Ezenkívül több embert letartóztattak. Görögországban ez az első szocialista bűntény, mely élénk izgatottságot kelt. Azt hiszik, hogy a merénylő örült.

Egy újabb távirat a következőket jelenti: A Patrasban letartóztatott gyilkos anarchista-nak Ravachoi és Caserio hívének mondja magát. Azelőtt szocialista volt, azonban forradalmi iratok olvasása következtében anarchista lett. Azt állítják, hogy a gyilkos anarchista társaságot alapított. Czinikus módon beismeri tettét és csak azt sajnálja, hogy nem ölt meg még többeket. A meggyilkolt kereskedő temetése holnap fog végbemenni Patrasban nagy ünnepélyességgel. Még mindig tartóztatnak le gyanúsított embereket.

Francziák és németek.

Páris, november 16. (Saj. tud. táv.) A „Figaró” szerint több külföldi lap mozgalmat indított Francia- és Németország közeledése érdekében, még pedig Elzasz és Lotharingia, Metz és Strassburgnak semlegesítése alapján. Ennek ötletéből felveti a kérdést, hogy mi célja lehet a mozgalomnak. Egyben kijelenti, hogy Franciaország ettől a tervtől teljesen távol áll.

Török állapotok.

Konstantinápoly, november 16. (Saj. tud. táv.) A nagykövetek felszólalása következtében pénteken valamennyi nagyobb mecsetben, a seik-ül-islam meghagyásából az ulemák szónoklataikban felhívták a muzulmán lakosságot, hogy mindebben engedelmességedjék a szultán, a khalifa parancsainak, aki óhajtja, hogy valamennyi alattvalója között békeség legyen. Három mecsetben, Eyub-ban, Fah-ban és a Hirkaja-Sheriff-mecsetben megtagadták a rendelet teljesítését, mivel attól tartottak, hogy azok orosz ha-

tással lesznek a mohamedám lakosságra. Együttal a hitszónoklatokban a török lakosságot felhívták, hogy a hadsereg teljes felszereléséhez önkéntes adakozásokkal hozzájáruljon. A hitszónoklatok a keresztényekre megnyugtató hatással voltak.

Olaszország és Abesszinia.

Róma, november 16. (Saj. tud. táv.) A Stefani ügynökség jelenti Athenből mai kelettel: Allandóan lírik, hogy Olaszország és Abesszinia közt a béke megkötött. Ertesztése szerint az erre vonatkozó előzetes megállapodásokat október 26-án írták alá.

Róma, november 16. (Saj. tud. táv.) A Stefani ügynökség közlése azt a táviratot, melyet Menelik október 26-án Adisebabából az olasz királynak küldött. A távirat a következőképen hangzik: „Boldognak érzem magamat, hogy a béke ma aláíratott. Isten tartson meg bennünket mindig mint barátokat. Tudom, hogy november 20-ika nagy ünnepnap felséged családjában és megelégedésemnek adok kifejezést afőlött, hogy felséged akaratával és hála Merazzini őrnagy, az ön meghatalmazottja belátásának és komoly jellemének, mi ezt az emlékeztető napot az olasz foglyok atyai és anyai részére örömnappá tehetjük. Az Isten sokáig tartsa meg felségedet.”

Az árvíz Szerbiában.

Belgrad, nov. 16 (Saj. tud. táv.) Az árvíz-károsultak javára, Mihály metropolita elnöklété mellett segélybizottság alakult. A „Honvéd” magyar gőzös több uszály hajóval és csolnakkal a Drina torkolatához indult, hogy az elárasztottaknak segélyére legyen.

A szerb király utja.

Belgrad, nov. 16 (Saj. tud. táv.) Sándor király tegnap este Cuprijába érkezett és ott maradt éjjelre. Ma kocsi utasított tovább. Jagodináig és délután a vasutal ide érkezett.

Hajótörés.

San-Sebastian, nov. 16. (Saj. tud. távirata.) Az „Oquentó” halászbárka hajótörést szenvedett. Négy ember a vízbe fulladt.

A kubai lázadás.

Washington, nov. 16. (Saj. tud. táv.) Lamont hadügyminiszter néhány lapnak azt a szenzációs híret, hogy a kubai kérdésből kifolyólag, Spanyolországgal bonyodalom keletkezhetne, — alaptalannak jelenti ki. A déli vidéki csapatmozgalomról szóló hírek szintén valótlannak.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos közg. jelentése. —

Budapest, november 16.

Gabonaüzlet: Buzat ma jól kinnáltak, a vételkedv ma is igen jó volt és az irányzat szilárd maradt. Elkelt az 80000 métermázsos buza 2 1/2-5 krajzárral drágábban.

Határüzlet: Amerikából tegnap szilárdabb árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is szilárdan indult az üzlet, s élénk vásárlási kedv mellett, szilárd is maradt.

Zárul 12 órakor:

Ossi buza	8.32—8.88
Tavaszi buza	8.32—8.88
Buza május-juniusra	8.32—8.88
Tavaszi tengori	4.20—4.31
Ossi tengori	4.20—4.31
Tavaszi zab	6.04—6.06
Ossi zab	6.04—6.06
Tavaszi rozs	7.01—7.02
Ossi rozs	7.01—7.02
Tavaszi repce	11.90—

Értéktőzsde: A tegnapi magánforgalom teljesen üzletelen volt, ma szintén igen csekély forgalom volt, az árfolyamok változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	364.80
Magyar hitelrészvény	402—
Osztrák államvasut	354.75
Lombard	—
Jelzálog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

— A makói hagyma. Makóról írják, hogy egy németországi kereskedő idősik ott, aki eddig is már több mint 3000 métermázsos magyar hagymát vásárolt össze a jobb fajtából és azt ki fogja szállítani Fiumén a Angolországba. Ez az első eset, hogy a magyar hagymát tengerentúlra szállítják, mert eddig csak Németországba, Oroszországba, keveset Szerbiába s természetesen legtöbbit Ausztriába exportáltunk. Az összevásárolt hagyma Fiuméba való szállítását már meg is kezdték a jelentékeny bevásárlás a hagyma árát felsofította.

S Z E Z S Z I E T.

— November 16. —

Mal jogységeink: Készárú nagyban ayere szesz 50 forint 50 krajczár, kocsinybez 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter 1/2 beleértve 35 frt fogyasztási adót. Szűttött mosók 6 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabonátőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, november 16. d. u. 5 óra.

Buza bányási új	8.40
Buza tiszavidéki	8.15—8.50
Buza postvidéki	8.10—8.45
Buza fejmög, ai	8.10—8.45
Buza báoskai	8.15—8.55
Reze új, elsőrendű	6.85—6.90
Reze új, másodrendű	6.75—6.80
Arpa takarmány	4.10—4.45
Arpa égetni való	5.10—5.90
Arpa sörfőzdei	6.50—8.—
Zab	5.95—6.10
Tengeri bányási	4.25—4.30
Tengeri másnemű	4.15—4.20
Káposzta-repeze bányási	11.75—12.25
Köles	5.25—5.30
Buza március—április	—
Buza szeptember—október	8.37—8.89
Buza május—június	—
Reze szeptember—október	7.05—7.07
Tengeri május—június	4.22—4.28
Tengeri július—augustus	—
Tengeri októberre	—
Zab március—április	6.04—6.06
Zab szeptember—október	—
Káposzta-repeze augustus—szeptember	11.90—11.95

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1896. november 16.

Magyar aranyárjárdék 4%	122.—
Magyar koronárjárdék 4%	99.15
Magyar arany 4 1/2%	122.—
Magyar ezüst 4 1/2%	100.75
Magyar keleti vasut 1876.	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeremény-sorsjegy kölcsön	—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	137.—
Osztrák papírjárdék	101.—
Osztrák járdék ezüst	101.—
Osztrák járdék arany	122.35
Koronárjárdék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	144.25
Osztrák-magyar bankrészvény	940.—
Magyar hitelbank részvény	401.50
Osztrák hitelbank részvény	364.10
Osztrák-magyar államvasut	358.25

Aradvárosi színház.

Bérlet 46. szám. Bérlet 46. szám.

Kedden, 1896. évi november 17-én

DÓRA.

Színmű a felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Fordította: Huszár Imre.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

— November 16. —

Központi szálloda: Erenye Sándor földbirtokos, Biri. Weiss Ferencz földbirtokos, Parony. Szántó Sándor mérnök, B.-Gyula. Broszvács István állami tisztviselő, Budapest. Steiner Mór J. kereskedő, Budapest.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

„A vörös csillaghoz.”

Bátorkodom a mélyen tisztelt helyi és vidéki közönség szives tudomására hozni, hogy

Andrássy-tér 18. sz. a. (Habereger-palota)

Institoris Antal

törvényszéki legbejegyzett cég a att egy

női- és férfi-divat-, vászon-, fehérnemű- és pipere üzletet nyitottam.

Előnyös összeköttetésem elsőrangú gyárosokkal, valamint kelő forgalmi tőke, nemkülömben szolid üzletem azon kellemes helyzetbe juttattak, hogy fontnevezett szakbavágó összes cikkeket s főleg minden

SAISON UJDONSÁGOT

a legfinomabb izlésnek megfelelőleg a nagyérdemű közönségnek rendelkezésére bocsájtom. Becses pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

INSTITORIS ANTAL,

Andrássy-tér 18. „a vörös csillaghoz”

1444

Szolid és pontos kiszálgálás!

Pécskai János főszolgabirájától.

6368/1896.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett szemlaki községi állatorvosi állás választás útján leendő betöltésére határidőül f. évi december hó 17-ik napjának d. o. 9 óráját Szemlak községéhez kitűzöm.

Az állatorvos javadalmazása 500 frt évi fizetés, 20 kr. esetenkénti látogatási díj, kisebb műtétért 50 kr., nagyobb műtétért 1 frt, látéletért 2 frt, ezen kívül mint vágatási birst megillető szemledijak.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajókat, miszerint állatorvosi oklevéllel és az eddigi működésüket igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám választást megelőző napig nyujtsák be.

Pécska, 1896. évi november hó 11-én.

Senk Ferencz,
főszolgabíró.

1621

25446/1896. szám.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszük, hogy Arad szab. kir. város kapitányi hivatala mint elsőfoku iparhatóság mellett működő iparhatósági megbízottak választására jogosított iparosok és kereskedők névjegyzéke Green Nándor városi alkaptány hivatalos helyiségében 1896. évi november 11-től kezdve 8 napig a hivatalos órák alatt közszemére kitétetik szabadságában állván azt az érdekelteknek megtekinteni, és az ellen felszólamlással élni, mely felszólamlás f. évi november hó 21 ig Arad szab. kir. város kapitányi hivatalánál nyujtandó be.

Arad, 1896. évi november 7-én.

A városi tanács.

H I R D E T M É N Y.

58

O cs. és apost. kir. Felsége f. é. október hó 4-én Budapesten kelt legfelső elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a f. év végével rendezendő

XIX-ik jótékonycélu m. kir. állami sorsjáték

remélhető tiszta jövedelme akként osztassék fel, hogy 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái részesítendő alap, 2. a kézdi-vásárhelyi «Stephánya» menedékház, 3. a budapesti első gyermekmenhely, 4. a kolozsvári «Mensa Akadémica», 5. a szünidei gyermektelep egyesület, 6. a fehérkereszt egyesület, 7. a Cirkvenica mellett létesítendő teugeri gyermekkórház és 8. az első budapesti szegény gyermekkert egyesület egy tized; míg 9. a budapesti «Erzsébet» kórház-egyesület, 10. a győri nádorvárosi leányárvaház és 12. a budapesti VII. kerületi népkonyha egyenként egy huszadrészeben részesíttessék.

E sorsjáték összes 3282-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint 160.000 forintra rugnak, és pedig:

I. nyeremény	60000 frt	2. nyeremény egyenként	2000 frt
II.	15000 .	4	1000 .
I	10000 .	20	500 .
I nyeremény	5000 .	50	100 .
I	4000 .	200	50 .
I	3000 .	3000	10 .

az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A. huzás visszavonhatatlanul 1896. évi december hó 28-án Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók a lottó igazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, félemelet), a hová a megrendelt ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lottó-, só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi «Merkur»-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1896. október hó 4-én.

M. kir. lottó-igazgatóság.

Telefon szám III.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszeriára Aradon.

Margit-Crème legjobb arcz crème, rövid idő alatt ifjítja és szépiíti az arczot.

Margit-Crème egyedüli szer szeplő, máfoltok, pattanások, bőr atka (Mitesser) ellen.

Margit-Crème egyedüli szer bőrpattanások, arcz és kéz vörösödés, napbarnítás ellen.

Margit-Crème hámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez által rögtön fölvetetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a szeplővel vagy máfoltokkal fedett arcz 3-4. nap alatt alabástrom fehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, miután nem zsíros, hanem igen finom, hamar felszívó hatású bir. Az arcz nem lesz olyan fényes mind más crème-öl, azért nappal is használható.

Margit-Crème nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér, rózsá és crème 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 50 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori Földes Kelemen gyógyszerész Aradon felirattal és címerrel van ellátva.

Hamisításoktól óvakodjunk.

Üres tégelyek más gyógyszerárban Margit crémekkel meg nem töltetnek.

Kapható Demké G., Bruaner C., Ernyel Gy., Fejér Gy., Maresch, Obetko, Ring Lajos, Vasóczy és Nádler, Hajós Arpad, VOI TEK és WEISZ uraknál.

5799/1896. tkvi sz. 1618

Póthirdetmény.

Az aradi kir. trvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint öz. Fancsaly Jobb Adolfné aradi lakos végrehajtatónak Ursz Juon kurticsi lakos végrehajtatást szenvedett elleni 818 frt s jár. iránti végrehajtatási ügyében 4703/896. szám alatt kibocsájtott árverési hirdetményben a kurticsi 825. sz. tjkvben A. I. 1-5 sorsz. alatt foglalt ingatlanokra 1505 frt kikiáltási árban Kurtics községéhez 1896. évi december hó 14-ik napjának délelőtti 9 órájára kitűzött árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 167. §-a alapján a «Viktoria» takaré- és hitelintézet mint részvénytársaság végrehajtató érdekében is 2800 frt tőkekövetelése és jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Kelt Aradon, 1896. évi szeptemb. hó 24-én.

Az aradi kir. trvszék mint telekvi hatóság.

Vincze,
kir. trvszéki bíró.

Hirdetmény.

A nagymé tóságú m kir. belügyminis:terium 61369/II. 39. szám alatt ke t intézményével jóváhagyott 12757/453/884 sz. szabályrendelet alapján azon ház és telek tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a jár a, kövezet vagy asphalt burkolattal el átva nincsen, fe hivom. hogy telkeik előtt a gyalog járó t f. é. november hó 30 ig terjedő idő alatt 1 és fél méter az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben és 15 cm. vastagságban homok réteggel akként látassék el, hogy a víz felfogó árok vagy folyóka felé 5 cméternyi eséssel birjon.

Köteles továbbá ház és telek tulajdonos a gya og járok mellett elvonuló vízvezető árkok telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előirt utasítás és mérték szerint kivágatni és azt tisztán tartani, nem különben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsai bejáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek 2 rttól 25 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom hogy a homok szükségletét az erre utaltak a nagyobb vizálás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölhető, figyelembe vétetni nem fog.

Sarlot
főkapitány.

223/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Hertschka Mór ösztöndíj alapítványának két helye megüresedvén, annak betöltéseire ezennel pályát nyitattik.

Pályázhat az aradi főgymnasium bár, mely osztályba járó tanulója, ha Aradvárosi, vagy megyei lakos fia, s ha tanulmányai feléből jeles, másik feléből pedig jó osztályzattal bir.

Az árvák, azok után a szegény sorsú szülők gyermekei elsőbbséggel birnak.

A pályázati kérvények hozzám 1897. évi annuar hó 2-ig benyújtandók.

Aradon 1896. évi november hó 3-án

Salacz

kir. tanácsos polgármester.

437/1896. vh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 1896. évi 2035. számú végzése következtében Suciú Aurél ügyvéd által képviselt „Victoria” takarékpénztár javára Petrovics György és társai ellen 105 frt s jár. erejéig 1896. évi július hó 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 316 frt 50 kr-ra becsült lovak és egyéb ingók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járás-bíróság 3793/1896. sz. végzése folytán 105 frt tőkekövetelés és jár. erejéig a helyszínén vagyis O-Pécskán Karácsonyi Emánuel III. r. alperes lakásán leendő eszközésére 1896. évi december hó 7-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Pécskán, 1896. évi november hó 14-ik napján.

Klein Henrik,
1623 kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint Szabadhely község mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Sáncz” dülőben fekvő 185 katasztrális hold szántó, Szabadhelyen folyó év és hó 29-én d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen 1897—1902-ig terjedő hat egymásután következő gazdasági évre a hivatalos órák alatt a község jegyzői iródában megtekinthető feltételek mellett bérbe adatni fog.

Szabadhely, 1896. évi november 13-án.

Konopán Miklós, **Komlosan Döme,**
jegyző. 1622 bíró.

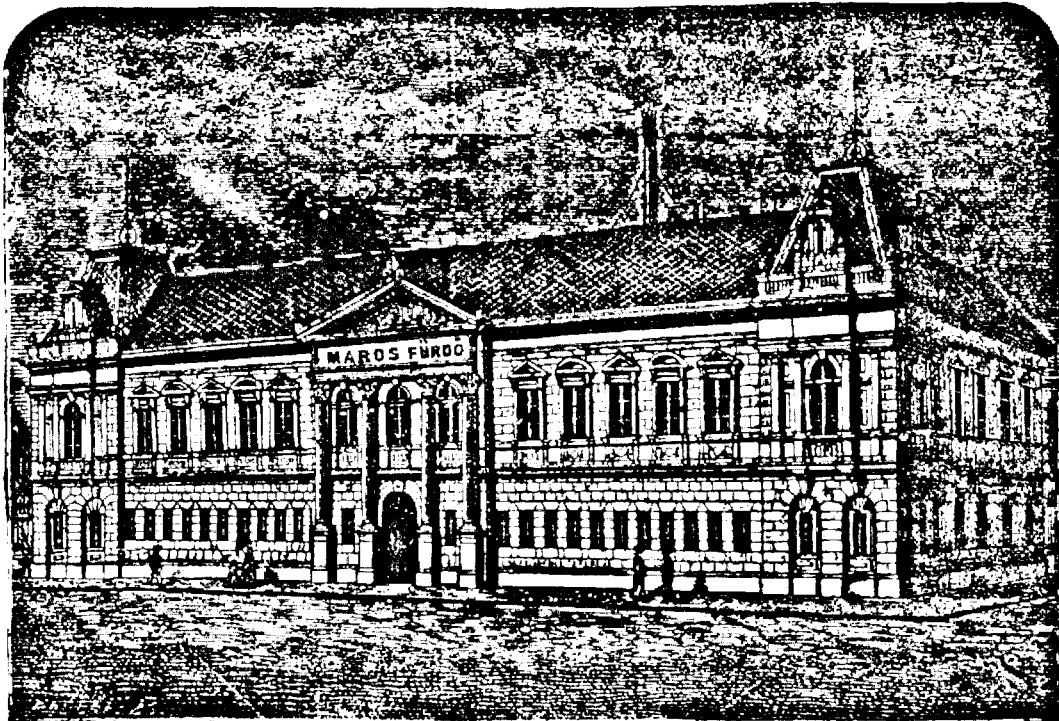
Az élvezetek egyik legolcsóbb és legkellemesebb neme, mely testünket felüdíti, az a fürdésnek induló idegeinket napi munkáink teljesítésére képesebbé teszi, vérünk rendes mozgását előnyösen előmozdítja, a lelkünk kedélyvilágának vidámságát kedves hangulatban tartja „fürdés.”

A fürdés kiválólag a gőzfürdéssel járó dörzsölés (Frotiren) következtében a testről a felbőr lehámlik, a bőr likaosai kitisztulnak s így lehetővé tétetik, hogy testünk, a belőle ki-fejlődő s egészségünkre kártékonyan ható maró, sós nedvektől megszabadittassék azáltal egészségünk biztosittatik.

Hogy ezen önmagunk iránt tartozó köteleességünknek lehetőleg eleget tehesünk

Simay István a „Maros”-gőzfürdő tulajdonosa

fürdői díjakat oly méltányosan állapította meg, hogy azt mindenki használhatja.

A várteremben hideg ételek és italok mérsékelt árak mellett kiszolgáltatnak. Szűrt Maros-ivóvíz eladására is havi bérlet nyitattik. Előjegyzeni a pénztárnál lehet.

Gőzfürdő.		Vizgyógy.	
Egy személy-jegy	— frt 70 kr.	Egy személy-jegy	— frt 50 kr.
10 drb bérlet-jegy	5 frt 70 kr.	30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.
Egy órák-jegy	— frt 40 kr.	Vas és máor-fürdő.	
Uzása-tanítás.		Egy személy-jegy	1 frt — kr.
Fidénnyjeggyel együtt	12 frt — kr.	10 drb bérlet-jegy	9 frt 50 kr.
Uzoda.		Kád-fürdők.	
Egy személy-jegy	— frt 30 kr.	Ruhával	— frt 50 kr.
4 darab bérlet-jegy	1 frt — kr.	Ruha nélkül	— frt 40 kr.
10 drb bérlet-jegy	2 frt — kr.	Villany-fürdő.	
Egy gyermek-jegy	— frt 30 kr.	Egy személy-jegy	— frt 70 kr.
10 drb bérlet-jegy	1 frt 50 kr.	10 drb bérlet-jegy	6 frt 50 kr.
Hideg és gyógy-fürdő.		Külön ruha-díjak.	
Egy személy-jegy	— frt 50 kr.	1 lepedő vagy palást	7 kr.
10 drb bérlet-jegy	4 frt 56 kr.	1 törölköző	3 kr.
30 drb bérlet-jegy	18 frt 50 kr.	Pénztárnyitás	
Masszázs egy személy	— frt 70 kr.	nyáron reggeli 6 órakor.	
A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemeltemben napos vagy hónapos szobák bérlelhetők.		télen reggeli 7 órakor.	

A Simay-féle gőzfürdő-épületben azemeltemben napos vagy hónapos szobák bérlelhetők.

A t. oz. birtokos urak figyelmébe !

Aradváros központjában, a színház közelében lévő Simay-féle gőzfürdő-épület emeleti részében, tőb, utcai, parkettával kipedált szoba, hónapos vagy éves bérletre szolgálattal kiadó. A háznál van vízvezeték, szűrt Maros-víz, és télen át gőzfűtés.

Arany érem! **Arany érem!**

Kárpáti mellszörp

köhögés ellen

mell- és tüdőbetegek részére.

Ezen szörp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számköhögés, nehéz lélekzés, tüdővész, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használtatik.

A mellszörp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr., egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas-Tátrán található gyógyfüvek- és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használtatnak a fentebb felsorolt betegségeknek. Egy doboz ára 25 kr.

Kárpáti melletea.

Egy nagy csomag 40 kr., egy kis csomag 20 kr. Szintén kitünő sikerrel használtatik a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valódi minőségben kapható a készítő Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán.

Aradon: Gutori Földes Kelemen gyógy-szertárában. 1602

LÉGSZESZ ERŐRE
 BERENDEZETT
 4 NAGY ÉS 1 AMERIKAI GYORSAJTÓ.

BETÜTÖMÖNTÖDE.
 LEGOLCSÓBB
 KÖNYVNYOMDA
 AZ

KÖNYVNYOMDÁJA
 KÉSZIT
 MENYEGZŐI ÉS BÁLI
 MEGHIVÓKAT,
 VALAMINT
 TÁNCZRENDEKET.

SIMITÓ,
 PERFORÁLÓ,
 FŐZŐ, VÁGÓ
 ÉS MÁSBELI
 KISEBB ÉS NAGYOBB
 SEGÉD GÉPEKKEL
 VAN FELSZERELVE
 AZ

TELEFON
 257.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1913. FEBRUÁR 22. SZÁM.

MINDENNEMŰ

Az aradi és csanádi
 egyesült vasutak palotájában.

TÁBLÁZATOK

BÁRMELY NAGYSÁGBAN
 A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT
 SZÁMITTATNAK.

KÖNYVKÖTÉSZE

MINDENNEMŰ DISZMUNKÁKAT,
 UGYMINT IRÓMAPPA,
 ÉKSZERDOBOZ, KÉPKERET ÉS
 BÓRDOMBORMŰ.

ÁRJEGYZÉKEK,
 NAPI- ÉS HETILAPOK,

TERJEDELMEBEN MŰVEK,
 ELBESZÉLÉSEK
 CSINOS, DISZES ÉS IZLÉSES
 KIÁLLÍTÁSBAN OLCSÓ ÁRAKON.

"ARADI KÖZLÖNY"

KIADÓHIVATALA

Célunk:
 Szép, tiszta,
 hibátlan és
 olcsó munkát
 készíteni.

DISZKORMÁNYOK, RÉSZVÉNYEK,
 DISZMUNKÁK,
 TOBB SZINNYOMÁSBAN.

FELVESZ
 HIRDETÉSEKET
 ARADI KÖZLÖNY
 OLCSÓ ÁRAKON.
 AZ
 ARADI KÖZLÖNY
 KIADÁSÁNAK ÁRA:
 Egész évre . . . 12 frt.
 Fél évre . . . 6 .
 Negyed évre . . . 3 .
 Egy óra . . . 1 .

BELÉPTI JEGYEK.
 CZÉKKÁRTYÁK,
 NÉVJEGYEK,
 VALAMINT MINDENNEMŰ

GYÁSZJELENTÉSEK

FOLYÓIRATOK,
 KÖNYVEK,
 ZÁRMÉRLEGEK.

KÖRLEVELEK,
 KERESKEDŐI NYOMTATVÁNYOK,
 SZÁMLÁK,
 ÉVÉLPAPIROK ÉS BORITÉKOK,
 JEGYZÉKEK,
 VONALOZOTT ÜZLETI KÖNYVEK
 MEGRENDELÉS SZERINT.

NYOMDAI MUNKÁK

IGEN OLCSÓ ÁRBAN.

KERESZTELŐI
 ÉS
 ELJEGYZÉSI KÁRTYÁK
 IZLÉSES KIVITELBEN.

HIRDETÉSI
 ÁRAK
 6 haasóbs petit sor egy-
 soros kiadásánál 10 kr. min-
 den következőnél 8 kr.
 Nyitór sor 20 kr.
 Bélyegdíj külön 20 kr.

KÖNYVNYOMDÁNK
 A
 LEGDIVATOSABB
 KÖRZETEKKEKEL,
 BETŰFAJOKKAL
 ÉS DISZITMÉNYEKKEKEL
 RENDELKEZIK.

MINDENNEMŰ
 VIDÉKI MEGBIZÁSOK
 PONTOSAN
 TELJESITTETNEK.

SZINLAPOK,
 FALRAGASZOK,
 MENUK,
 PROGRAMMOK.

Az "ARADI KÖZLÖNY"-re bármely naptól lehet előfizetni.